Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

OZBEKISTON OVOZI

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1994 йил 8 ноябрь, сешанба | №166 (21.740) | Сотувда эркин нархда.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

5 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов АҚШ Давлат департаментининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо мамлакатларга нисбатан сиёсати бош мувофиқлаштирувчиси Жеймс Коллинз раҳбарлигидаги делегацияни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ўзбекистон ва Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш, жумладан, савдо-иқтисодий, сиёсий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Халқаро ҳаётнинг икки томонни қизиқтирган муҳим муаммолари юзасидан фикрлашиб олинди.

Қабул маросимида Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б.Ғуломов, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари С. Саидқосимов, Ў. Султонов, Б. Ҳамидов, В.Чжен, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

Қабул чоғида Америка Қўшма Штатларининг мамлакатимиздаги фавқулодда ва мухтор элчиси Генри Лии Кларк ҳозир бўлди.

Суратда: қабул пайтида.

Р. НУРИДДИНОВ (ЎзА) олган сурат.

ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ

Шу куни жаноб Жеймс Коллинз раҳбарлигидаги АҚШ делегацияси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ва республика Ташқи ишлар маҳкамасига ҳам ташриф буюрди. Учрашувларда икки мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни янги босқичга кўтариш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Ташриф якунида ўзаро маслаҳатлашувлар ҳақидаги Ўзбекистон-Америка қўшма баёноти имзоланди. Уни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов ва АҚШ давлат департаментининг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига аъзо мамлакатларга нисбатан сиёсати бош мувофиқлаштирувчиси Жеймс Коллинз имзолади.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА МАДАНИЯТ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Миллий қадриятларни тиклаш ва маданиятни юксалтириш, Заҳириддин Муҳаммад Бобур меросини ўрганиш ва тарғиб қилишдаги фидокорона хизмати ҳамда ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун фахрий унвон берилсин:

“ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ“

МАШРАПОВ Зокиржон — Заҳириддин Бобур номидаги халқаро жамғарма раиси, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Андижондаги кўп тармоқли илмий-ишлаб чиқариш марказининг Бош директори.

ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

БОЛТАБОЕВ Улуғбек Абдуллаевич — Андижон бадиий ишлаб чиқариш устахонаси рассоми;

ИСОМИДДИНОВ Фатидин — Андижон сув қурилиш бирлашмасининг миллий ҳунармандчилик устаси;

МАМАДАЛИЕВ Иброҳим — Андижон бадиий ишлаб чиқариш устахонаси ганчкор-наққоши.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1994 йил 7 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

“ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ“ ДАВЛАТ-АКЦИОНЕРЛИК КОМПАНИЯСИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Халқ хўжалиги ва аҳолининг темир йўл транспортида юк ва йўловчиларни ташиш эҳтиёжларини тўла қондириш ҳамда темир йўлнинг барқарор ва хавф-хатарсиз ишлашини таъминлаш мақсадида:

1. Темир йўл транспорти тизимининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган темир йўл корхоналари ва темир йўл бўлимлари, саноат, қурилиш, савдо ва таъминот корхоналари, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданият ва спорт, лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари, бошқа ташкилотлари, корхоналари ва муассасалари негизида "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компанияси ташкил этилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компанияси Ўзбекистон Республикаси Давлат темир йўл транспорти бошқармасининг темир йўл транспортида юк ташиш жараёнларига раҳбарлик қиладиган ва хўжалик ишларини амалга оширадиган ваколатли органидир.

3. "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компаниясининг қуйидаги асосий вазифалари ва фаолият йўналишлари белгилаб қўйилсин:

Темир йўл транспортида юк ва йўловчиларни ташиш соҳасида бозор талабларини тадқиқ этиш, уни ривожлантириш истиқболини белгилаш ва Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётини таркибий қайта қуришни ҳисобга олган ҳолда жойлаштириш;

темир йўл транспорти хизматидан фойдаланадиган корхоналарга таклиф этиладиган кўп йўналишдаги хизмат соҳасини вужудга келтириш асосида транспорт хизмати бозорида темир йўл транспортининг рақобатга бардошлилигини таъминлаш;

темир йўл тармоқлари иши барқарорлигини, поездларни ўтказиш қобилиятини оширишга доир чора-тадбирлар мажмуини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш;

темир йўл транспортида илмий-техникавий ва сармоя сарфлаш сиёсатини ўтказишни, янги техника ва технологияларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишни, темир йўл транспортини ҳар томонлама ривожлантиришни ташкил этиш;

сарф-харажатларни камайтириш ва мижозларга хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашни назарда тутиб, юк, йўловчилар почта ва багаж ташиш соҳасидаги тариф сиёсатини белгиланган тартибда амалга ошириш.

4. Белгилаб қўйилсинки, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компаниясининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарорлари вазирликлар, идоралар, корпорациялар, концернлар, уюшмалар, ташкилотлар, давлат ҳокимияти маҳаллий идоралари томонидан бажарилиши мажбурийдир.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ўн кун муддатда "Ўзбекистон темир йўллари" давлат-акционерлик компаниясининг фаолиятини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилсин, унинг таркибини ва низомини тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1994 йил, 7 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКАНИНГ БИР ГУРУҲ СПОРТЧИЛАРИНИ ВА СПОРТ УСТОЗЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республикада жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришдаги хизматлари, Хиросимада ўтказилган XII Осиё ўйинларида муваффақиятли иштирок этганликлари учун қуйидагиларга "Шуҳрат" медали берилсин.

Абдураимов Буниёдар — Ўзбекистон Республикаси миллий терма командаси катта устози

Абдураимов Азамат Биродарович — "Паханг" футбол клуби ўйинчиси, Малайзия

Авезбоев Алишер Сапарбоевич — бокс бўйича болалар ва ўсмирлар спорт мактаби устози, Қорақалпоғистон Республикаси

Акрамов Рустам Акрамович — Ўзбекистон Республикаси миллий терма командаси бош устози

Давлетов Февзи Ризаевич — Марказий ҳарбий спорт клуби футбол командаси ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Дўрмонов Абдисамат Чоршамбиевич — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Киреев Иван Валерьянович — Ўзбекистон Республикаси давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи-йўриқчиси

Лебедев Сергей Элфертович — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Магометов Фарҳод Абдуалиевич — "Навбаҳор" футбол клуби ўйинчиси, Наманган шаҳри

Маъруфалиев Абдуқаҳҳор Турғунович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Маскаев Олег Александрович — Марказий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Мақсудов Шуҳрат Мирусмонович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Мунькова Светлана Владимировна — марказий ҳарбий спорт клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Рўзимов Улуғбек Икромович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Тихонов Александр Викторович — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Федоров Андрей Витальевич — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Шарипов Илҳом Ҳалимович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Шейкин Юрий Вячеславович — "Трактор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Шквирин Игорь Анатольевич — "Маккаби" футбол клуби ўйинчиси, Исроил

Яригина Оксана Александровна — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Қосимов Миржалол Қўшоқович — "Спартак" футбол клуби ўйинчиси, Владикавказ шаҳри

Ғаниев Рамиль Маратович — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1994 йил, 5 ноябрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКАНИНГ БИР ГУРУҲ СПОРТЧИЛАРИНИ, ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ УСТОЗЛАРИ ҲАМДА МУТАХАССИСЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республикада жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришдаги хизматлари, Хиросимада ўтказилган XII Осиё ўйинларида спортчиларимиз муваффақиятли иштирок этишларига салмоқли ҳисса қўшганликлари учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

"ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТЧИ"

Абдураимов Азамат Биродарович — "Паханг" футбол клуби ўйинчиси, Малайзия

Авезбоев Алишер Сапарбоевич — бокс бўйича болалар ва ўсмирлар спорт мактаби устози, Қорақалпоғистон Республикаси

Оллониёзов Бердах Бауетдинович — "Орол" футбол клуби ўйинчиси, Нукус шаҳри

Атоян Степан Меликович — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Аҳмедов Шуҳрат Геннадиевич — Марказий ҳарбий спорт клуби бўлим бошлиғи, Тошкент шаҳри

Давлетов Февзи Ризаевич — Марказий ҳарбий спорт клуби футбол командаси ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Дўрмонов Абдисамат Чоршамбиевич — "Нефтчи" футбол командаси ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Дўрмонов Рустам Чоршамбиевич — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Казанцев Владимир Владимирович — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Киреев Иван Валерьянович — Ўзбекистон Республикаси давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи-йўриқчиси

Колганов Андрей Сергеевич — Ўзбекистон Республикаси давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг спортчи-йўриқчиси

Лебедев Сергей Элфертович — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Магометов Фарҳод Абдуалиевич — "Навбаҳор" футбол клуби ўйинчиси, Наманган шаҳри

Маъруфалиев Абдуқаҳҳор Турғунович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Мақсудов Шуҳрат Мирусмонович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Мунькова Светлана Владимировна — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Рўзимов Улуғбек Икромович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Репичев Николай Викторович — ҳарбий хизматчи, Тошкент шаҳри

Тихонов Александр Викторович — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Тюрин Анатолий Павлович — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Федоров Андрей Витальевич — "Нефтчи" футбол клуби ўйинчиси, Фарғона шаҳри

Шарипов Илҳом Ҳалимович — "Пахтакор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Шейкин Юрий Вячеславович — "Трактор" футбол клуби ўйинчиси, Тошкент шаҳри

Шквирин Игорь Анатольевич — "Маккаби" футбол клуби ўйинчиси, Исроил

Яригина Оксана Александровна — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Қосимов Миржалол Қўшоқович — "Спартак" футбол клуби ўйинчиси, Владикавказ шаҳри

Ғаниев Рамиль Маратович — Марказий ҳарбий спорт клуби спортчиси, Тошкент шаҳри

Осмонов Энвер Зинаевич — Ҳарбий хизматчи, Тошкент шаҳри

“ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ“

Абдураимов Биродар — Ўзбекистон Республикаси миллий терма командаси катта устози

Андреев Владимир Викторович — Енгил атлетика бўйича республика олий спорт маҳорати мактабининг катта устози

Акрамов Рустам Акрамович — Ўзбекистон Республикаси миллий терма командаси бош устози

— **Очилов Мавлон Олламберганович** — Қорақалпоғистон Республикаси бокс федерациясининг устози

— **Устинович Виктор Владимирович** — Сув спорти турлари бўйича республика олий спорт маҳорати мактаби катта устози

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Алимуҳамедов Ойбек Ғаниевич — Ўзбекистон Республикаси миллий олимпия қўмитаси халқаро алоқалар бўлими бошлиғи

Ицков Рема Исаевич — Ўзбекистон Республикаси Давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси гуруҳ раҳбари

Капкаев Шамиль Мухаметович — Енгил атлетика бўйича республика олий спорт маҳорати мактаби устози

Любушин Валерий Петрович — Ўзбекистон Республикаси футбол федерациясининг бўлим бошлиғи

Рўзиев Собиржон Собитович — Ўзбекистон Республикаси Давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси

Саркисян Юрий Вазгенович — "Нефтчи" футбол клуби бош устози, Фарғона шаҳри

— **Сеттаров Али Аблямитович** — Ўзбекистон терма командасининг мерганлик спорти бўйича катта устози

Тихоненков Николай Николаевич — Марказий ҳарбий спорт клубининг мерганлик спорти бўйича катта устози, Тошкент шаҳри

Туриков Анатолий Алексеевич — "Пахтакор" футбол клуби шифокори, Тошкент шаҳри

"СССРда хизмат кўрсатган устоз" ва "Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган устоз" фахрий унвонлари "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спорт устози" фахрий унвонига ва "СССР да хизмат кўрсатган спорт устаси" фахрий унвони "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган спортчи" фахрий унвонига тенглаштирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1994 йил 5 ноябрь.

ЭЛЧИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

5 ноябрь куни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида Франциянинг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жан-Поль Везиан унинг илтимосига биноан қабул қилинди.

Марказий Кенгаш биринчи котиби А. Жалолов меҳмонга Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг яқинда бўлиб ўтган навбатдан ташқари II қурултойи якунлари, унда қабул қилинган ҳужжатлар, жумладан, сайловолди Сиёсий дастур тўғрисида, партия ташкилотларининг навбатдаги вазифалари, мамлакат давлат ҳокимияти вакиллик идораларига илк бор кўппартиялилик асосида бўладиган сайловларга кўрилаётган тайёргарлик ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Элчи самимий қабул учун миннатдорчилик изҳор қилиб, Ўзбекистонда амалга оширилаётган туб иқтисодий ислоҳотларни, ҳуқуқий давлатни барпо этиш сари қўйилаётган дадил қадамларни Францияда хайрихоҳлик билан кузатиб боришаётганини таъкидлади.

Учрашувда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиби И. Кочмарик иштирок этди.

Ўзбекистон ХДП МК Матбуот маркази.

ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

Хитой Халқ Республикасидан келган бир гуруҳ меҳмонлар мамлакатимиз ҳаёти билан танишмоқдалар. 6 ноябрь куни Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида ХКП Марказий Комитети ҳузуридаги халқаро алоқалар бўлими Европа ва Осиё мамлакатлари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Ван Тинюй бошчилик қилаётган мазкур гуруҳ аъзолари қабул қилинди.

Ўзбекистон ХДП МК биринчи котиби А. Жалолов мамлакатларимиз ва партияларимиз ўртасидаги алоқаларнинг тобора ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан изҳор қилди. У Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг Хитой Халқ Республикасига қилган расмий ташрифлари ҳамда ХХР Давлат кенгаши Бош вазири Ли Пэннинг Ўзбекистонга сафари ҳар томонлама ўзаро ҳамкорликни янада чуқурлаштиришга замин яратганлигини таъкидлаб ўтди. Шунингдек, биринчи котиб юртбошимиз раҳбарлигида олиб борилаётган ислоҳотчилик сиёсати, унинг натижалари, Ўзбекистон ХДПнинг мамлакатимизда ўтказилажак сайловларга тайёргарлик бўйича олиб бораётган ишлари, партиямиз навбатдан ташқари II қурултойи якунлари ҳақида сўзлаб берди.

Гуруҳ раҳбари Ван Тинюй Ўзбекистонда амалга оширилаётган ислоҳотларга жуда юқори баҳо берди. У давлат ҳокимиятининг вакиллик идораларига ўтказиладиган сайловларда Ўзбекистон Халқ демократик партиясига муваффақият тилади.

Суҳбатда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиби И. Кочмарик ҳозир бўлди.

Танишув гуруҳи аъзолари республикамизнинг Андижон, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирадилар. Улар меҳнат жамоаларида бўлиб, ишчилар, муҳандис-техник ходимлар билан ислоҳотларнинг бориши ҳақида суҳбатлашадилар, партиямиз ташкилотларининг кўпқиррали фаолияти билан танишадилар.

Ўзбекистон ХДП МК Матбуот маркази.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар кўрсатиш юзасидан Ўзбекистон Халқ демократик партияси ҳамда "Ватан тараққиёти" партиясининг навбатдан ташқари II қурултойлари ҳужжатлари қабул қилинди. ХДП ва "Ватан тараққиёти" партиясидан Олий Мажлис депутатлигига номзод этиб кўрсатилганлар орасида ушбу партиялар аъзолари билан бир қаторда партиясизлар ҳам бор. Номзодлар рўйхатига ҳуқуқшунослар, иқтисодчилар, муҳандислар, ўқитувчилар, соғлиқни сақлаш, қишлоқ хўжалиги, маданият ва санъат ходимлари ҳамда халқ хўжалигининг бошқа соҳаларидан турли миллат вакиллари киритилган.

Марказий сайлов комиссияси Ўзбекистон ХДП ва "Ватан тараққиёти" партияси томонидан депутатликка номзодлар кўрсатиш бўйича тақдим этилган ҳужжатларни кўриб чиқиб, бу борадаги барча тадбирлар қонун доирасида ўтказилгани ва расмийлаштирилганини эътироф этган ҳолда ўз хулосасини берди.

„ОҚ ОЛТИН“ ХИРМОНИГА

1994 ЙИЛГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА 7 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Вилоятлар	Режага нисбатан фоиз ҳисобида			
	Жами		Шу жумладан машинада терилгани	
	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Хоразм	**0.03**	**106.51**	**0.02**	**9.04**
Андижон	**0.29**	**106.05**	**0.13**	**28.61**
Қашқадарё	**0.18**	**104.70**	**0.01**	**67.91**
Наманган	**0.40**	**103.17**	**0.13**	**43.91**
Бухоро	**0.11**	**101.59**	**0.00**	**3.72**
Фарғона	**0.42**	**101.07**	**0.01**	**15.96**
Навоий	0.16	96.06	0.04	28.11
Самарқанд	0.23	94.10	0.02	27.15
Сурхондарё	0.54	93.76	0.02	32.47
Тошкент	0.50	93.14	0.11	59.20
Қорақалпоғистон Республикаси	0.34	82.39	0.08	25.42
Сирдарё	0.49	80.33	0.20	59.75
Жиззах	0.31	80.07	0.25	57.63
Республика бўйича	0.32	95.79	0.10	39.53

25 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига сайловлар куни

ВИЖДОН ВА ҚОНУН МУШТАРАК БЎЛСА...

Самарқанд вилоят адлия бошқармаси бошлиғи Абдуғаффор МАМАДАЛИЕВ билан суҳбат

—Ҳадемай биз Олий Мажлис ва маҳаллий Кенгашларга сайловлар ўтказамиз. Назаримда, бу сайловнинг уч томони бор. Биринчиси, маънавий томон: яъни виждон билан иш тутиладиган қоидалар. Агар эсингизда бўлса, ўтган сайловларда айрим номзодлар ва сайловчилар томонидан баъзан нобоп ишларга ҳам йўл урилди. Аниқроқ айтганда, виждонга, одамийликка хилоф хатти-ҳаракатлар содир этилди. Бу гал ана шундай хатоларга мутлақо йўл қўймаслигимиз керак. Иккинчи томони, бу — масаланинг қонуний томони. Ҳар қандай ҳолатда ҳам биз сайлов давомида мавжуд Конституциямиз, қонунлардан четга чиқмаслигимиз зарур. Чет эллик кузатувчилар ишлаётган бир пайтда бу нарса мамлакатимиз нуфузи учун жуда ҳам зарур.

Учинчидан, бу тадбирнинг сиёсий аҳамиятини чуқур тушуниб етиш. Бу борада Президентимиз ўртага қўйган еттита шиор асосий вазифаларни белгилаб берган.

— Абдуғаффор ака, тенг ва тўғридан-тўғри умумий сайлов ҳуқуқи нима?

— "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Қонуннинг биринчи моддасида бу нарса очиқ-ойдин айтилган. Умумий сайлов ҳуқуқи деганда сайловчилар рўйхатини тузиш, овоз бериш ҳуқуқини расмийлаштириш ва овоз бериш вақтини тасдиқлаш кабиларнинг ҳуқуқий жиҳатдан кафолатланиши назарда тутилади. Тенг сайлов ҳуқуқи — бу ҳар бир сайловчининг бир овозга эга бўлиши, барча фуқаролар сайловда тенг шароитларда иштирок этиши, сайлов округларида аҳоли сонининг тенг бўлишидир. Тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи эса сайловчилар Олий Мажлис депутатларини сайлашда бевосита иштирок этишни билдиради. Яширин овоз бериш тушунчаси сайловчининг ўз фикрини билдириши устидан назорат қилишга йўл қўймаслик назарда тутилади.

— Бу гал сиёсий партиялар сайловда фаол қатнашадилар.

— Тўғри айтдингиз, демократик сайловнинг асосий белгиси ҳам шу. Сиёсий партиялар депутатликка ҳар бир округдан биттадан номзод кўрсатишга, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоятлар ва Тошкент шаҳар Кенгашлари тегишли ҳудудда жойлашган ҳар бир сайлов округида биттадан депутатликка номзод кўрсатишга ҳуқуқлидир. Бир шахс фақат битта округдан депутатликка номзод этиб кўрсатилиши мумкин.

— Қанча ишончли вакил бўлиши мумкин?

— Олий Мажлис депутатлигига номзод беш нафарга қадар ишончли вакилга эга бўлиши мумкин.

Ҳуқуқий давлатни қуришга жадаллик билан киришган эканмиз, қонунларимизнинг муқаддас эканлигини унутмаслигимиз, уларга чуқур ҳурмат-эҳтиром билан қарашимиз, сира оғишмай риоя қилишимиз керак. Ўзимизга берилган ҳуқуқлардан фойдаланар эканмиз, мажбурият, масъулият ҳиссини ҳам йўқотмайлик. Дарвоқе, сохта сайлов ҳужжатлари тузган, овозларни атайин нотўғри санаб чиққан, яширин овоз бериш тартибини бузган сайлов комиссияларининг аъзолари, бошқа мансабдор шахслар, сиёсий партияларнинг вакиллари, депутатликка номзод тўғрисида сохта маълумот эълон қилган ёки ўзгача тарзда тарқатган шахслар ҳам Ўзбекистон Республикасининг Қонунларига мувофиқ, белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

Фармон ТОШЕВ суҳбатлашди.

ҒАЙРАТИНГИЗГА БАЛЛИ, ФАРҒОНАЛИК ПАХТАКОРЛАР!

ХИРМОН ЧЎНГ БЎЛАДИ

Мамлакатимиз мустақилликка эришган йиллар давомида жуда жиддий иқтисодий ислоҳотлар амалга оширилди. Булар заминида албатта республикамиздаги барча миллатларнинг ўзаро иноқлиги, уларнинг бир ёқадан бош чиқариб қилаётган мардонавор меҳнати, Президентимиз И. А. Каримов таърифлаб берган беш тамойилни оғишмай ҳаётга татбиқ эта бориш ётади. Ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги осойишталик ва барқарорлик ютуқларимиз омили бўлмоқда.

Фарғона вилояти иқтисодиётида ҳам кўрсаткичлар бирмунча юксалиб боряпти. Кузги дон экиш режаси бажариб бўлинди. Голланд усулида картошка етиштиришда илғор хўжаликларимиз ибратли тажриба тўплашди. Бугунга келиб эса қимматбаҳо саноат хом ашёси — пахта ҳосили тайёрлаш йиллик режасини ҳам бажардик. Мустақил мамлакатимизнинг катта хирмонига фарғоналиклар 375 минг тоннадан зиёдроқ "оқ олтин" етказиб бердилар. Ҳосилдорлик гектар бошига 30,8 центнердан тўғри келди. Етиштирилган пахтанинг асосий қисми юқори навларга топширилди.

Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни изчил жорий этиш, тупроқ унумдорлигини ошириш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини қўллаш, деҳқонлар меҳнатига яраша муносиб ҳақ тўлаш муваффақият гаровидир. Вилоятда иқтисодий қолоқлик гирдобига тушиб қолган давлат хўжаликларидан воз кечилиб, улар ўрнида қишлоқ хўжалиги бошқарувининг янги шакллари-ширкатлар уюшмалари, ижарачилар билан ишлаш, жамоа хўжаликларида ишни оқилона ташкил этиш каби янгиликларга асосий эътибор қаратилди.

Эрта экқан хирмон қилур деганларидек вилоятда чигит экишни қисқа муддатларда ва сифатли тугаллашга муваффақ бўлдик. Тажрибали деҳқонларимиз чигитни пуштага экишга, айниқса катта аҳамият беришди. Ёз мавсумида ғўза қатор оралари тез-тез юмшатилди. Сув меъёрида оқизиб турилди. Маҳаллий ўғитдан кўпроқ фойдаланилди. Йил бўйи қилинган астойдил меҳнат кузга келиб ўз ижобий самарасини берди: вилоятимиз пахтазорларида мўл ҳосил етиштирилди.

Йиғим-теримга тайёргарлик пухта олиб борилди. Керакли техника, пахта териш машиналари ўз вақтида таъмирланди. Натижада пахта йиғим-теримига барвақт киришилди. Теримнинг дастлабки кунлариданоқ вилоятда умумий сафарбарлик эълон қилинди. Терим мавсумини қисқа муддатларда якунлаш, теримчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш борасида кўпгина ташкилий ишлар амалга оширилди.

Вилоят хўжаликларидаги теримчилар орасида 30-йилларнинг донгдор теримчиси Шакархон Мўминова номида мукофот таъсис этилди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Президентимиз И. А. Каримовнинг пахтага давлат буюртмасини 67 фоизга тушириш, унинг харид нархини ўн бароварга ошириш, ҳар бир килограмм терилган пахта учун камида 40 тийиндан меҳнат ҳақи тўлаш ҳақидаги кўрсатмаси пахтакорларнинг ғайратига ғайрат қўшиб, терим суръатини янада жўш урдиришга хизмат қилди. Теримчиларга терилган пахта учун ҳақ ўз вақтида бериб борилди. Пахта халқимизнинг миллий бойлиги эканлигини яхши билган минглаб ҳашарчилар пахтакорлар билан ёнма-ён туриб юрт хирмонини чўнг қилишга ўз муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Пахта йиғим-терими айни қизиган кунлари юртбошимиз И. А. Каримовнинг вилоятимизга ташрифи, турли соҳалар меҳнаткашлари, жумладан пахтакорлар билан учрашувлар чоғида, вилоят фаоллари йиғилишида сўзлаган нутқида билдирилган йўл-йўриқ ва кўрсатмалари ҳаммамиз учун дастуриламал бўлди. Халқимизнинг руҳи янада кўтарилди.

Вилоятда маррага биринчи бўлиб етиб келган Олтиариқ тумани пахтакорлари бу йил чинакам деҳқончилик маҳорати, омилкорлик, зарбдор меҳнат ва уюшқоқлик намунасини кўрсатдилар. Фарғона, Охунбобоев, Бағдод, Бувайда, Риштон, Ёзёвон туманлари пахтакорлари ҳам йиллик режани барвақт уддалаб вилоят хирмонини юксалтиришга катта ҳисса қўшдилар. Ҳозиргача вилоятдаги 110 та жамоа хўжалигида йиллик пахта тайёрлаш режалари бажариб қўйилди. Бешарик туманидан вилоятда биринчи бўлиб йиллик режани бажарган "Рапқон" жамоа хўжалиги, Олтиариқ туманидаги "Жўрак", А. Навоий номли, Фарғона туманидаги Охунбобоев номли, "Фарғона", Бағдод туманидаги "Туркистон", Мирзаобод, Охунбобоев туманидаги Қ. Мадалиев номли, Бувайда туманидаги "Шарқ юлдузи", Риштон туманидаги "Пандигон" каби жамоа хўжаликларда ҳар гектар ердан 35-40 центнердан пахта ҳосили олинди. Вилоятда оз ердан оз ишчи кучи ишлатган ҳолда мўл ҳосил етиштириш кераклиги ҳақида Президентимиз билдирган кўрсатмаларга изчил амал қилинди. Юқори ҳосилдорлик хўжаликлар учун катта даромад манбаи бўлади. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда вилоятимизда бу йил хўжаликлар тасарруфида 50 минг тоннага яқин пахта толаси қолиши кутиляпти. Бу эса пахтакор хўжаликлар иқтисодиётини янада юксалтириш, социал - иқтисодий режаларнинг бажарилишига қулай шарт - шароитлар яратилиши шубҳасиз.

Ҳадисларда агар кузда ёмғир аралаш момақалдироқ бўлса, бу яхшилик аломати, кузнинг ниҳоятда қулай келишидан нишонадир дейилади. Вилоятимизда ҳам октябрь ойи охирларида ҳавонинг илиқ келиши шу ҳикматнинг тўғрилигини кўрсатди.

Демак, ҳали қуёшли кунлар олдинда. Йиғим - теримни тугаллаб, кузги шудгорни ҳам ўз вақтида якунлаш учун имконият бўлади. Фарғона пахтакорларида эса ҳали ҳосил мўл. Фарғоналиклар мустақил Ўзбекистон хирмонига яна 25 минг тонна пахта топшириб ялпи ҳосил миқдорини 400 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар.

Бахромжон ЭРГАШЕВ,
Фарғона вилояти ҳокимининг ўринбосари.

Риштон туманидаги М. Топиболдиев номли жамоа хўжалиги пахтакорлари йиллик режани туманда биринчилардан бўлиб бажардилар. Бунда чевар теримчилар (чапдан) Мавлуда Эканова, Латифа Рустамова, Хатира Абдуқодироваларнинг улуши катта. Уларнинг ҳар бири мавсумда 10-12 тоннадан дур териб бошқаларга ўрнак бўлишди.

Суратни Раҳмонали АКБАРАЛИЕВ олган.

ДАРҒА НОМИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ

Жамоа хўжалигимизда азалдан машина теримига катта эътибор берилади. Бу йил ҳам шундай бўлди. Хўжалигимизда ялпи ҳосилнинг 50 фоиздан ортиғи терим машиналари ёрдамида йиғиштириб олинди. Машиналар бункерларидан тўкилган пахта 2,5 минг тоннани ташкил этди. Хўжалигимиз эса вилоят хирмонига ўзининг 4,7 минг тонналик пахтаси билан улуш қўшди.

Машинага эътибор яхшилиги, Президентимиз фармонларининг биз пахтакорлар учун янги руҳ шижоат бахш этганлиги туфайли бу йилги мавсумда ҳам чакки ишламадик. Шахсан менинг ўзим мавсумда агрегатим билан 207 тоннадан ортиқ пахта тердим.

Абдумутал БЕКМИРЗАЕВ,
Дангара туманидаги Х. Худойбердиев номли жамоа хўжалиги механизатори.

Иқтисодий ислоҳот — амалда

ХУСУСИЙ МУЛКЧИЛИК — ИШЧАНЛИКНИ ЁҚТИРАДИ

Сирдарё вилояти давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳудудий бошқармаси бошлиғи Фатхиддин ҚУТБИДДИНОВ билан суҳбат

— Суҳбатдошимиз деярли чорак асрдан бери Сирдарё вилоятида турли масъулиятли лавозимларда ишлаб келмоқда. Деярли уч йилдирки, вилоят давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳудудий бошқармасига раҳбарлик қилаётир. У киши билан суҳбатимиз бошланиши ҳамоно гап асосий мавзуга кўчди:

— Республикамиз Президентининг шу йил 21 январдаги "Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулкчилик манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, — дея гап бошлади Фатхиддин Қутбиддинов, — мустақил республикамизнинг бозор муносабатларига ўтиши даврида муҳим аҳамият касб этди. Бу Фармон тадбиркорлар, ишбилармонлар билан бир қаторда барча фуқароларга ҳам кенг имкониятлар ва катта йўл очиб берди. Энди бизлар ана шу имкониятлардан самарали фойдаланиб, юртимиз истиқболи, унинг иқтисодий юксалиши йўлида имкони борича тезроқ, самаралироқ ҳаракат қилишимиз керак.

— Фатхиддин Қутбиддинович, юртимизнинг келажаги, иқтисодининг равнақи бевосита иқтисодий ислоҳотлар натижаларига боғлиқ бўлиб қолаётир. Шундай экан, вилоятда хусусийлаштириш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар ҳақида гапириб берсангиз.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 1 июлдаги "1994 йилда давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг минтақавий дастурлари тўғрисида"ги қарорига асосан бу йил вилоятимизда жами 442 та халқ хўжалик иншоотларини хусусийлаштириш кўзда тутилган эди. Шу кунгача вилоят бўйича бошқармага тушган аризаларга асосан 262 та иншоотни мулкчиликнинг турли шаклларига ўтказдик, яъни хусусийлаштириб бердик. Хусусийлаштирилган объектларнинг 84 таси ҳиссадорлик жамиятларига, 7 таси жамоа мулкига, 171 таси эса хусусий мулкка айлантирилди.

Хусусийлаштириш туфайли давлатнинг махсус ҳисоб рақамларига 6 миллион 84,3 минг сўм пул тушди.

Хусусийлаштириш борасидаги дастлабки қисқача маълумотлар ана шундай.

Энди шу ўринда яна бир мисол. Бундан бир йил муқаддам вилоятимизда давлат мулки бўлмаган корхоналарда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот умумвилоят ишлаб чиқариш ҳажмининг 4—4,5 фоизини ташкил этар эди. Ҳозир эса бу кўрсаткич деярли 8 фоизга етди. Шу мисолларнинг ўзиёқ вилоятимизда хусусийлаштириш ҳамда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар жонланиб бораётганидан далолат беради. Лекин биз ҳозирча ана шу натижалардан қаноат ҳосил қилаётганимиз йўқ. Президент Фармонлари асосида ўз ишларимизга бўлган талабларни янада кучайтирмоқдамиз.

— Энди ҳиссадорлик жамиятларининг ишлари ҳақида тўхталиб ўтсангиз.

— Хусусийлаштиришдан кўзланаётган асосий мақсад мулкчилик шаклларини ривожлантириш, хусусий мулк тармоқларини кенгайтириш ва шу орқали одамлардаги мулкка бўлган муносабатини тубдан ўзгартириш, бозор муносабатларига ўтиш жараёнларини тезлаштиришдир.

Хусусийлаштиришнинг асосий тамойилларидан бири — хусусийлаштирилаётган корхона ёки ташкилотлар ишига ходимларнинг тенг ҳуқуқлилигидир. Бу тамойил хусусийлаштириш даврида мулкчиликнинг барча шаклларида ўз аксини топади. Ҳиссадорлик жамиятлари эса бу ўринда алоҳида аҳамият касб этади.

Шуларни эътиборга олиб бизлар ҳиссадорлик жамиятларининг аҳамияти ва моҳиятига, уларнинг фаолиятларини жонлантиришда амалий ёрдам кўрсатиш масалаларига катта эътибор бермоқдамиз, айни пайтда аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бораётирмиз.

Жорий йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида вилоятимиздаги 84 та давлат корхонаси ва ташкилоти ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилди. Бунга эришиш учун кўпгина ишларни бажариш, кенг тарғибот ишларини амалга ошириш, бошқа тадбирий чораларни кўришга тўғри келди. Жумладан, меҳнат жамоалари ўртасида қимматбаҳо қоғоз нима, акция нима ва шу сингари масалалар моҳиятини очиб бериш ва одамларнинг диққат-эътиборини тортиш, бу ишларга қизиқиш уйғотиш мақсадларида кўп маротаба кўргазмали семинар ва амалий машғулотлар ўтказилди. Семинар-машғулотларда акцияларни чиқариш тартиби, жамият низомини адлия органларидан рўйхатдан ўтказиш, эмиссия лойиҳасини молия идоралари орқали расмийлаштириш сингари масалалар устида гап борди ҳамда амалий ёрдамлар кўрсатилди. Ҳозирги кунга келиб ўтган йили ёпиқ шаклда бўлган 36 та ҳиссадорлик жамиятининг 30 дан ортиғи очиқ шаклдаги ҳиссадорлик жамиятларига айлантирилди. Ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларини очиқ турдаги жамиятларга ўтказишдан асосий мақсад — энг аввало бу ишларга аҳолини жалб этиш ҳамда чет эллик сармоядорларни мазкур ташкилот акцияларига шерик, яъни аъзо бўлишга йўл очиб бериш билан уларни бу ишга қизиқтиришдан иборатдир. Чунки очиқ турдаги ташкилотларнинг акциялари фақатгина меҳнат жамоалари ўртасидагина эмас, балки аҳоли, шунингдек чет эллик сармоядорлар ўртасида ҳам эркин бозорда сотилиши билан аҳамиятли.

Шунингдек, ҳиссадорлик жамиятларидан хусусий мулк сифатида ажралиб чиқиш ҳам бошқармамиз орқали республика Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 18 июлдаги 366-сонли "Объектларни хўжалик жамиятлари ва ширкатлари таркибидан чиқиш тартиби тўғрисидаги низомини тасдиқлаш ҳақида"ги қарорига мувофиқ амалга оширилмоқда. Шунга биноан 1994 йилнинг 1 октябрига қадар 41 объект эгалари ҳиссадорлик жамиятларидан ажралиб чиқиб, хусусий мулкчилик шаклига ўтказилди. Қатор ҳиссадорлик жамиятлари ўз қимматбаҳо қоғоз сертификатларини чиқариб, уларни ўз жамоа аъзоларига тарқата бошладилар. Улар орасида "Лола" маиший техник созлаш жамияти, "Темир" ва бошқа ҳиссадорлик жамиятлари бор. Яқин орада эса яна ўттиздан ортиқ ҳиссадорлик жамиятлари ана шундай тадбирни амалга оширади. Бунинг учун бошқармамизда барча тегишли ҳужжатлар тайёрлаб қўйилган. Ҳиссадорлик жамиятларининг фаолиятларини ҳар тарафлама жонлантириш, уларга қимматбаҳо қоғозлар, акция, сертификатлар чиқаришда амалий ёрдам бермоқдамиз. Ҳозиргача 40 га яқин ҳиссадорлик жамиятлари вилоят адлия бошқармасидан рўйхатдан ўтиб, акция ва сертификатлар чиқариш учун зарур ҳужжатларни расмийлаштириб қўйдилар.

Мазкур жамиятлар фаол ишга тушгач, вилоятимизнинг ишлаб чиқариш қувватлари янада ортиб, иқтисодимиз соғлом ривожланиш сари яна бир дадил одим ташлашига ишонамиз.

— Бизни бир савол қизиқтирмоқда. Гулистон шаҳридаги "Сирдарё" меҳмонхонаси, Ш. Рашидов туманидаги Ш. Рашидов номли ширкатлар уюшмасига қарашли иссиқхона хўжалиги ва шунга ўхшаш объектлар уч маротаба кимошди савдосига қўйилса-да, сотилмай қолаётир. Энди уларнинг кейинги тақдири нима бўлади?

— Йил бошидан бери биз уч маротаба кимошди савдосини ўтказдик. Уларда сиз айтиб ўтган меҳмонхона ва иссиқхона хўжаликлари ҳақиқатан ҳам ўз харидорларини топа олмади. Лекин хусусийлаштиришда бундай воқеаларнинг содир бўлиши табиий ҳол. Жорий йилнинг май ойидан бошлаб вилоятимизда республика кўчмас мулкининг шохобчаси, яъни филиали фаолият кўрсатиб келмоқда. Унинг асосий вазифаларидан бири, албатта, кимошди савдоси, танлов (конкурс)лар орқали мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришдир.

Саволингизга келсак, бундай ҳолда Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқлаб қўйилган "Кимошди савдоси ва танловларда сотиладиган давлат мулкига ҳақ тўлаш, уларни тақсимлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги вақтинчалик Низом"нинг 1-иловаси ва 7-бандига мувофиқ яна қайта савдога қўйилади ёки олдинги мулкдорларга қайтарилади. Шунингдек, вилоят миқёсида ўз эгаларини топмаган объектлар вилоят ҳокимлиги билан келишилган ҳолда республика кўчмас мулк биржаси савдосига ҳам тавсия этилиши мумкин.

— Хусусийлаштиришдан тушадиган маблағлар қандай мақсадлар учун сарфланмоқда?

— Хусусийлаштиришдан тушаётган маблағлар республикамиз, шу жумладан, вилоятимиз иқтисодини ривожлантириш, иқтисодий ислоҳотларни янада тезлаштириш сингари аниқ мақсадлар йўлида сарфланаётир.

Чунончи хусусийлаштиришдан тушаётган маблағларнинг 60 фоизи хусусийлаштирилган обеъктларни техник жиҳатдан қуроллантиришга ва уларни ривожлантиришга, 15 фоизи маҳаллий ҳокимият белгилаган тартибга кўра ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш мақсадларига, 25 фоизи Давлат хусусийлаштириш дастурини амалга ошириш, инвестиция ва бозор тузилмаларини ташкил этиш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш сингари мақсадларга йўналтирилиши лозим. Шу жумладан 5,5 фоизи Давлат мулки қўмитаси ва ҳудудий бошқармаларнинг фаолиятларига оид харажатлар учун ишлатилади.

Мазкур тартиб-қоидаларга амал қилган ҳолда шу кунга қадар хусусийлаштиришдан вилоят ҳокимияти ихтиёрига тушаётган 15 фоизли маблағ ҳисобидан анча-мунча ишлар қилинди. Жумладан Бахт шаҳрида 40 ўринли трикотаж цехи қурилишига 250 минг сўм, Гулистон шаҳрининг 4-мавзесидаги янги барпо этилаётган алоқа маркази қурилишига 50 минг, шунингдек соғлиқни сақлаш муассасалари, ободонлаштириш ва бошқа шу каби ишларга маблағ ажратишга эришдик.

Булар дастлабки қадамлардир, албатта. Энг муҳим ишлар эса олдинда. Уларни амалга ошириш учун ўз-ўзидан равшанки, хусусийлаштириш ва тадбиркорликни янада жонлантириш, бу йўлдаги ишларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашимиз керак. Энг муҳими, чет эл сармоядорларини вилоятимизга қизиқтиришимиз ва жалб этишимиз лозим. Кўпчиликка маълумки, ҳозир Наманган ва Самарқанд вилоятларида бизнес марказлари барпо этилмоқда. Рости, биз ҳам ана шундай марказ барпо этиш ниятидамиз. Вилоятимиздаги мавжуд бўлган барча табиий ресурслар ва иқтисодий имкониятларни жаҳон бизнесменлари, чет эл сармоядорларига кўрсата билиш — бизнес марказининг асосий вазифаларидан бўлиб қолмоғи лозим. Вилоятимизнинг транспорт алоқаси жиҳатидан қулай жойлашгани, бой энергетика ресурслари — шу соҳаларга эҳтиёжи баланд тармоқларни ривожлантиришга, мазкур ишларга чет эллик тадбиркорларни қизиқтириш ҳам бизнес марказининг зиммасида бўлиши керак. Бизлар ўз имкониятларимиздан келиб чиқиб яқин келажакда шу каби ишларни амалга оширишни режалаштиряпмиз.

Кўзланаётган режаларни рўёбга чиқариш энг аввало иқтисодий ислоҳотларнинг шахдам одимлашига, тадбиркорлар ва ишбилармонларнинг саъй-ҳаракатлари ва уддабуронлигига, айни пайтда маҳаллий ҳокимият идораларининг бу ишларга бўлган муносабатларига боғлиқдир.

— Вилоятда бизнес марказини ташкил этиш, чет эл сармоядорларини жалб этиш ҳақида яхши гапларни айтдингиз. Айни пайтларда чет эллик шериклар билан ҳозирги кунларда қандай алоқалар, иқтисодий ҳамкорликлар олиб борилмоқда?

— Оқолтин туманидаги Ўзбек—Италия "Коррера" қўшма корхонаси ишларидан кўпчиликнинг хабари бўлса керак. У дастлабки қалдирғочимиз эди. Эндиликда вилоятимизда 12 та чет эл давлатлари билан алоқалар ўрнатилган. Улар орасида Туркия, Италия, Ҳиндистон, Покистон ва бошқа мамлакатлар бор. Россия билан бўлган алоқаларимиз эса ҳар тарафлама кенгайиб, ривожланиб бормоқда. Жумладан, Олтой трактор заводи билан Мирзаобод туманидаги таъмирлаш корхонаси асосида трактор йиғиш бўйича қўшма корхона ташкил этилаётгани бунга мисолдир. Бу қўшма корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач, ундан фақат вилоятимиздагина эмас, балки республикамизнинг бошқа ҳудудларидаги хўжаликлар ҳам манфаат кўришлари турган гап.

Сирдарё, Сайхунобод, Боёвут, Гулистон туманларида ҳам чет эллик сармоядорлар ва ишбилармонлар билан ҳамкорлик йўлида қатор амалий ишлар қилинмоқда. Истиқлол туфайли юзага келган бундай алоқалар ва ҳамкорликларни юксак қадрлаймиз, уларни имкон борича кенгайтирамиз. Ватанимиз, юртимиз келажаги йўлида зарур бўлган ишлар учун куч-қудратимиз, меҳнатимизни аямай ишга соламиз. Зеро, халқимиз биздан шуларни кутмоқда.

— Иқтисодий алоқалар билан бир қаторда чет эллик шериклар яна қандай ёрдам чораларини кўрмоқдалар?

— Ўзаро келишувга мувофиқ америкалик мутахассислар бозор иқтисоди, хусусийлаштириш, кимошди савдоларини ташкил этиш сингари ишларда бизга бевосита амалий ёрдам бермоқдалар. Яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Америка Қўшма Штатларининг Прайс Уотерхаус халқаро гуруҳи ўтказган семинар-кенгашда фаол қатнашдик, шу ташкилот билан алоқа боғладик. Мазкур ташкилотнинг кимошди савдолар бўйича йўриқчиси жаноб Патрик Дики ва бошқа мутахассислар вилоятимизга ташриф буюрдилар. Улар вилоятда хусусийлаштириш ахборот маркази, кимошди савдоларини халқаро андозалар асосида ташкил этиш, кадрлар малакасини ошириш, ҳужжатларни расмийлаштириш сингари муҳим масалаларда амалий ёрдам кўрсатишни ўз зиммаларига олдилар. Америкалик мутахассислар иштирокида тегишли семинар-кенгашлар ўтказдик ва биргаликда дастлабки кимошди савдосини ташкил этдик. Америкалик мутахассислар дастлабки кимошди савдоси ишида қатнашиб, унга юқори баҳо бердилар. Биз ҳозир ана шу ташкилот ёрдами ҳамда маслаҳатларидан кенг фойдаланмоқдамиз.

Ўрни келганда яна бир нарсани таъкидлаб ўтишни истар эдим. Биз нафақат чет эллик мутахассислар, балки ўз республикамизда пайдо бўлаётган тажрибаларни ўрганиб, улардан самарали фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз. Шу мақсадда мутахассисларимиздан Б. Умаралиев, Ю. Пак ва бошқа ходимларимиз Тошкент, Бекобод, Наманган, Самарқанд каби шаҳарларда бўлдилар, у ердаги илғор ишлар билан танишдилар. Айни пайтда вилоятимизга чет эллардаги ва республикамиздаги таниқли мутахассисларни таклиф этиб, улардан иш ўрганиш, айни пайтда ўзимизда пайдо бўлаётган фойдали ишлар билан ўртоқлашиш сингари фойдали тадбирларни янада жонлантириш ниятидамиз.

— Ишларнинг ривожига озми-кўпми халақит бераётган муаммолар ҳам бўлса керак?

— Иш бор жойда камчилик ҳам бўлади, бу табиий ҳолдир. Лекин камчиликларни кўрмаслик, ёки уларга кўникиб қолиш яхши иш эмас. Масалага шу жиҳатдан қарайдиган бўлсак, бизларда ҳам ишларимизнинг янада шахдамроқ одимлаб кетишига ғов бўлаётган камчиликлар йўқ эмас. Бизни ташвишлантираётган нарсалардан бири шуки, баъзи шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари, айрим вилоят миқёсидаги идораларнинг раҳбарлари иқтисодий ислоҳотлар, хусусийлаштириш вазифаларига бефарқ қараётганликларидир. Жойларда эндигина пайдо бўлаётган хусусий мулкчилик шакллари ва куртакларига, ҳиссадорлик жамиятларининг бугунги ҳаёти, келажак тақдирига айтарли эътибор берилмаяпти. Уларнинг фаолиятларини жонлантириш, бизнес режаларини тузиш, банкларнинг кредит беришлари билан боғлиқ бўлган ёрдам фаолиятларига афсуски жиддий эътибор қилинмаётир ҳамда зарур бўлган чоралар кўрилмаяпти. Бу ҳақда Президентимиз ҳам Ўзбекистон Олий Кенгашининг XVI сессиясида алоҳида тўхталиб ўтдилар.

Баъзи раҳбарларимиз ўзларининг бир кунлик ташвишлари билан овора бўлиб яшашга ўрганиб қолишмоқда. Иқтисодий ислоҳотлар юртимизнинг эртасидир. Эртани ўйлаш ҳақида баъзилар чиройли гапларни гапиришни яхши кўрадилар, лекин амалий ишларга келганда ўша баландпарвоз гапларнинг эгаларидан бирор натижа кутиш қийин бўлиб қолмоқда. Хусусийлаштириш, кимошди савдоларини ташкил этишда ана шундай вазиятларга дуч келмоқдамиз. Меҳнатобод, Сайхунобод, Шароф Рашидов туманларининг ҳокимликлари, Гулистон туманидаги айрим ташкилотлар, вилоят пахта-саноат сотиш акционерлик бирлашмаси, вилоят мева-сабзавот ва узумчилик саноати бирлашмаси, вилоят қишлоқ хўжалигини таъминлаш ва таъмирлаш бирлашмаси ва бошқа баъзи идора ва ташкилотларни бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Ҳозирги кунларда масъулиятли лавозимларни эгаллаб ўтирган раҳбар ўртоқларнинг ҳар бири республикамизда рўй бераётган улкан ўзгаришлар, иқтисодий ислоҳотларни жадаллаштиришнинг аҳамияти ва моҳиятини чуқур тушуниб етмоғи ва бу йўлда астойдил жон куйдирмоғи керак. Раҳбарлар ва мутахассислар қалбида, ҳар бир фуқаро юрагида амалга оширилаётган ишларимизга қизиқиш уйғотмай туриб ижобий силжишларга эришиш қийин.

Ислоҳотлар ютуғи — кадрлар ва мутахассислар савиясига боғлиқ. Айниқса, бу ишлардан кўпчилик хабардор бўлмоғи ва қўллаб-қувватлаши керак. Шу мақсадларда биз мунтазам равишда меҳнат жамоаларида бўлиб, республикамизда ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотлар, хусусийлаштиришнинг аҳамияти, мулкчилик шакллари ва уларнинг моҳиятлари хусусида лекциялар ўқимоқдамиз, қизиқарли суҳбатлар ва савол-жавоблар ўтказиляпти. Бундай учрашувлардан фойдаланиб хусусий мулкчилик, ҳиссадорлик жамиятларининг келажаги, одамларнинг бу борадаги ҳуқуқ ва бурчлари ҳақида тушунчалар бераётирмиз. Бундай тадбирларимиз келажакда ўз самараларини беради.

— Хусусийлаштиришни янада жонлантириш йўлида Сирдарё вилояти олдида турган вазифалар ҳақида тўхталиб ўтсангиз.

— Вилоят ҳокимининг шу йил 31 майдаги қарорига асосан вилоятда хусусийлаштириш жараёнларини янада чуқурлаштиришнинг минтақавий дастури тасдиқланди. Унга асосан йил давомида 301 та объект, шу жумладан, 132 таси давлатимиз дастури бўйича, 163 таси эса минтақавий дастур бўйича, 6 таси кимошди савдосига қўйиш йўллари билан хусусийлаштириш белгиланган.

Бу дастур шаҳар ҳамда туманларнинг тегишли дастурлари асосида ишлаб чиқилди. Айни пайтда бошқармамиз тегишли идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда йилнинг тўртинчи чорагида амалга оширилиши лозим бўлган вазифаларни тўлалигича татбиқ этиш масалалари устида иш олиб бораётир.

Ҳозирга келиб 30 та ҳиссадорлик жамияти ўз қимматбаҳо қоғозларини чиқариш рўйхатидан ўтказилди. Шунингдек, кимошди савдосини Янгиер, Сирдарё шаҳарларида ўтказиш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

Вилоятда хусусийлаштиришни жадаллаштириш, унинг янада самарали бўлмоғига эришиш юзасидан махсус таклиф ва мулоҳазаларимизни умумлаштириб уларни Республика Давлат мулки қўмитасига тавсия этдик. Таклифларимиз инобатга олинадиган бўлса, ишларимизда ижобий ўзгаришлар ва олға силжишлар бўлиши турган гап.

Хуллас, янги режалар, орзулар ва катта мақсадларимиз талайгина. Уларни амалга ошириш, хусусийлаштиришни ҳозирги давр талаблари даражасига кўтариш йўлида қўлимиздан келган барча чораларни кўриш, бу йўлда астойдил меҳнат ва ғайрат қилиш ниятидамиз.

Абдужалил УМАРОВ суҳбатлашди.

Муносабат

НАЖОТ КУТАЁТГАН ЧОР БАКР

АДОЛАТ ТАРОЗИСИ

Ёлғиз ўтмиш билан яшамас инсон,
Аммо ўтмишсиз ҳам истиқбол бўлмас.

деганида донишманд шоир ҳақ. Зеро, ўтмишни билмасдан, уни қадрламасдан туриб, келажакка теран нигоҳ ташлаш қийин. Минг афсуски, такрор бўлса ҳам айтиш шарт. Она тупроғимизни бешафқат домига тортган мустамлакачилик аждаҳоси, илдизи чирик тоталитар тузум мафкураси онгу шууримиздан, тасаввур тафаккуримиздан, хотирамиз саҳифаларидан наслу насабимиз буюклигини, миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз бойликларини саҳродаги бўҳрон гирдобига тушган хасдек учириб ташлашга қаратилди. Бу мафкура қисман ўз мақсадига эришди ҳам. Шунинг оқибатида ўтмишимизга паст назар билан қараш асрлар бўйи тикланиб, қадрланган ва улуғ Шарқ нафаси уфуриб турган бобомерос бойликлар оёқ ости қилинди, таланди, топталди. Жумладан, асрлар ва насллар мулки саналмиш бебаҳо обидалар ғорат қилиниб, масжиду мадрасалар оғилхона-ю омборхоналарга, муқаддас саждагоҳлар, азиз авлиё-ю анбиёлар мангу хобгоҳлари эса мол боқиладиган харобага айлантирилди.

Йўқ. Оллоҳнинг адолат тарозиси барҳақ. Ҳар қандай рутубатли туннинг ҳам нурафшон тонги бор. Ҳеч қандай разолат ва адолат изсиз кетмайди. Айниқса, юрт тақдири, Ватан қисмати, инсон ҳаёти қумга тушган томчи эмас... Ана шундай хаёллар, барчани ўйлантираётган яқин ўтмиш асоратларини тугатишга камарбасталик туйғуси билан Бухоройи Шарифнинг энг қадимий ва муқаддас саждагоҳларидан бири, ҳозир Бухоро тумани ҳудудидаги Чор Бакр, тўғрироғи Чаҳор (тўрт) Бакр зиёратгоҳига қадам қўйдим.

ТАРИХ САҲИФАЛАРИ СЎЗЛАГАНИДА...

Нега бу муҳташам зиёратгоҳ Чор Бакр деб аталади? Суратидан аввал сийратини билиш учун ана шу савол билан 1979 йилда чоп этилган "Ўзбек Совет Энциклопедияси" саҳифаларини варақлайман. Унда ёзилишича, Бухородан олти километр Ғарбда Сумитан қишлоғидаги қабристонда Чор Бакр пайдо бўлган. У Жуйбор хўжаларидан Абу Бакр Саъд номи билан боғлиқ. Дастлаб 1559 йилда қабристон этагида унинг невараси Муҳаммад Исломнинг авлодлари Абдуллахон II томонидан хонақоҳ, масжид ва мадрасадан иборат ансамбль қурила бошланган. Кейинги ўн йил давомида атроф ажойиб чорбоғга айлантирилган.

Кейинги асрларда (XIX асргача) яна қўшимча бинолар қурилиб, комплекс барпо бўлган. Унинг негизини ташкил этган хонақоҳ (шимолда), мадраса (жанубда) ва Номозгоҳ (Ғарбда) орасидаги саҳн супа тарзида. 1900 йилда бу ерда минора бунёд этилган. Хонақоҳ гумбазли хона ва пештоқдан иборат. Ташқи ён фасаднинг қўшқават равоқлари ва пештоқ жозибадор бўлиб, пештоқнинг икки қаноти гулдасталари билан улуғвор кўринади. Пештоқ безагидаги кошинда терилган йирик куфий хатлар диққатни ўзига жалб этади. Гумбазнинг остки тузилиши анча мураккаб. Илгари Бухоро шаҳрини ўраб турган каттакон девор ғарбидаги Ўғлон, Талипош, Шергирон, Қоракўл дарвозаларидан чиққан заҳотиёқ Чор Бакр ансамбли кўзга яққол ташланиб турган. Ҳатто Арк устига чиққан кишилар ҳам бу обидани бемалол кўриб турадилар.

Ҳозирги маълумотларга кўра энциклопедияда иншо этилган рақамлар тўлиқ эмас. Тўрт Бакр Сумитан қишлоғида яшаб катта шайх, зоҳид (кўп ибодат қилувчи диндор), олим Абу Бакр Саъд, олим ва имом Абу Бакр Муҳаммад шу ерда дафн этилган. Абу Бакр Фазл ва Абу Бакр Ҳомидлар жасади эса Бухоро шаҳридаги Жўйборча қабристонида дафн этилган.

Ҳофиз Таниш ибн Мир Муҳаммад Бухорийнинг "Абдулланома", Абу Аббос Муҳаммад Толибнинг "Матлаб-ал-Толибин", Нарзулла Йўлдошевнинг "Бухородаги айрим авлиёлар тарихи" китобларида таъкидланишича, Жўйбор хўжалари ўзларининг асл насабларини пайғамбар Муҳаммад алайҳиссалом ва халифа Абу Бакрга элтиб боғлайдилар: "Хожа Жўйборийларининг насаб жиҳатдан тариқатлар қутби, халойиқлар ғавси, халойиқ зубдаси (сарвари), замон пешвоси, суннат Имоми ва имомлар муқтадоси Вали Хожа Абу Саъд Яманийга абадий туташади".

Жўйборий шайхларнинг юзлаб авлодлари ўн асрдан ортиқ давр давомида амирлар, хонлар, зодагонларнинг катта ҳурмат-эътиборига сазовор бўлиб, эл орасида, муридлари наздида энг улуғ инсонлар саналганлар. Айниқса, Хожа Ислом, унинг катта ўғли Хожа Саъд илму ирфонни тарғиб этганлар, давлат ва сиёсат ишларига фаол аралашганлар. Хожаи Калон номини олган Хожа Саъднинг ҳурмат-эътибори, билимдонлиги, ҳозиржавоблиги, донолиги амир Абдуллахон томонидан муносиб қадрланган. Кўпгина мураккаб масалалар унинг маслаҳатлари асосида ҳал этилган ва бу Бухорои Шарифга улкан иқтисодий фойда, сиёсий шараф келтирган.

Хожаи Калоннинг ўзлари ҳам бу фойдаю шарафлардан бенасиб қолмаганлар. "Матлаб-ал"Толибин" китобидаги маълумотлардан фойдаланиб, "Бухородаги айрим авлиёлар тарихи" китоби саҳифаларида қуйидаги рақамлар иншо этилади. Хожа Саъдга отасидан Бухоро ва унинг етти туманида Миёнкўл, Нурота, Самарқанд, Шош (Тошкент), Сайрам, Туркистон, Андижон, Ахсикент, Насаф (Қарши), Ҳисор, Термиз, Қабадиён, Бадахшон, Вахш, Ҳирот, Марв, Мурғоб, Маймона, Машҳад, Андхода юз таноб ер, боғ-чорбоғлар, карвонсаройлар, бозорлар, савдо дўконлари, ҳунармандчилик дўконлари, ҳаммомлар ва жуда кўп қимматбаҳо бойликлар мерос қолган. 1584 йилда амир Абдуллахон Бадахшонда ғалаба қозонилгани муносабати билан Хожа Саъдга 120 жуфтигов (6 минг гектар) экиладиган ерни ҳадя этади.

Кейинчалик Хожа Саъд ҳаротли, тўқувчилик, рангрезлик, ип-калава чиқариш, кудунг-кўби (пилладан калава қилиш) каби устахоналар, ун тегирмонларини сотиб олган. Яйловларда эса Хожага тегишли 25 минг қўй, мингдан зиёд туя, 1500 бош от боқилган. Хожа Саъднинг йиллик даромади бир миллион 600 минг танга бўлиб, бу ўша даврдаги Самарқанд вилоятининг бир йиллик даромадига тенгдир.

Хожа ҳисобида хусусий ерлардан ташқари давлат ва вақф жойлар ҳам бўлган. Уларда коронда деҳқонлардан ташқари минглаб қуллар ишлаган. Барча вилоятларда ғалла омборлари ташкил этилган. Бундай омборлар биргина Бухоро шаҳрида тўрт жойда Жўйбор, Саррофон, Тайиминор, Сумитанда бўлган. Хожа хўжалиги ҳисоб-китоб ишларини махсус кишилар бошқариб борганлар. Хожага тегишли хўжаликлар ҳудуд жиҳатдан ўн саркорликка бўлинган. Саркорлар устидан махсус вакил (назоратчи) қўйилган. Молиявий ишларни олиб борувчига вазир унвони берилган. Марказий дафтархонада қирқ мирзо, ҳар бир саркор ҳузурида девонбеги ва 72 девон (солиқ йиғувчи), марказий бошқарувда икки мирохўр ва икки баковул ишлаган. Хожа Саъд саройида қози (шариат суди), Балх ва Қаршида қозилик, Термизда муфтилик ўринлари бўлган. Хожа ҳисобида қушбеги, миришкори (овчилик мири) каби унвонлар ҳам бўлиб, миришкори ихтиёридаги етти юз овчи мунтазам равишда ов билан шуғулланган.

Хожа Саъдни нафақат Турон ва Эрон сарзаминида, балки бутун Шарқда давлат ҳукмронлари, мартабали диндорлар тез-тез сўроқлаб турганлар, турли инъомлар, мактублар жўнатганлар, зиёратига қадам ранжида қилганлар. Айниқса, Ҳиндистон, Туркия, Афғонистон, Эрондан сўроқлаб келувчиларнинг сони беҳад кўп бўлган. Чунки у киши кўплаб туман, вилоятларда масжиду мадрасалар, хонақою карвонсаройлар, ҳаммому сардобалар, устахоналар қурдирди, етим-есирлар бошини силади. Ўзи ташкил этган новвойхонада ҳар куни мингга яқин нон пиширтириб, махсус одамлар орқали Жўйбор аҳлига, камбағаллару мадраса муллаваччаларига текинга тарқатган. Бу саховати туфайли Оллоҳ унинг давлатини бир неча баравар зиёда қилган. Маккаю Мукаррама, Мадинаи Мунавварага бир неча марта ҳажга борган Хожаи Калон муридлари беҳад кўп эди. Бухоройи Шарифнинг ўша замонлардаёқ дунёга машҳур бўлиб танилишида шу каби зотларнинг ҳиссаси беқиёс десак хато ва муболаға бўлмас.

Хожа Саъд 13 зул-ҳижжа 997 (23 октябрь 1589) йилда вафот этгач, Жўйбори шайхлари кўмилган мозорга дафн этилади. Амир Абдуллахон Хожа Саъднинг катта ўғли Тожиддинни бош меросхўр ва ўз тасарруфидаги мамлакат вақфларининг мутаваллиси қилиб тайинлайди. Хожанинг қолган икки ўғли Абдураҳим ва Абдукарим Абдуллахон саройида хизмат қиладилар.

Хожа Тожиддин ҳисобига Бухоро тумани, Балх, Самарқанд, Тошкент, Андижон, Ҳисор, Ғузор, Шаҳрисабз, Қарши, Қоракўл, Чоржўй каби вилоятлардаги ерлар, тошсаройлар, ёпиқ бозорлар, расталар, ҳаммомлар, тегирмонлар, юзлаб ҳовли-жойлар мерос бўлиб қолади. Биргина Бухоро туманидаги Ҳасанобод мавзесида тўққизта деҳа (қишлоқ) ерларидан минг ман (Бухоро ўлчови билан ҳар бир ман 128 килограмм) ғалла олинган.

Хожа Тожиддининг йигирма минг қўйи, йигирма қатор туялари ҳам бор эди. У бу бойликларнинг бир қисмини илму-маърифатга сарфлади. Уни эл авлиё даражасига кўтарди. Шунинг учун Ҳиндистон, Эрон, Хива, Қашғар, Қозоқ чўли хонлари ва бошқа ҳукмдорлар, хонзодалар элчилар орқали унга турли инъомлар юбориб туришган. Хожанинг махсус кутубхонаси бўлиб, унда мингдан ортиқ қўлёзма китоблар сақланган. Уларнинг кўпчилиги диний ва тарихий китоблардир. Машҳур хаттот Мир Али томонидан китобот қилинган қимматли қўлёзмалар анча бўлган. Хожа Тожиддин 1646 йилда 74 ёшида вафот этди. Унинг ҳам қабри Чор Бакр қабристонидадир.

Хожа Саъднинг ўртанча ўғли Хожа Абдураҳимнинг 600 жойда экиладиган мулк ерлари, чорбоғлари, бир неча юз қўй отарлари, саройлари, бир неча тегирмонлари, ҳовлилари, туялар, отлари бўлган. Унинг ерлари чорвасида тўрт юз қул ишлаган. Кичик ўғли Хожа Абдукаримнинг беш юз гектардан ортиқ ери, бозорлари, дўконлари бўлган. Энг муҳими, маърифатпарвар Хожа кутубхонасида тўрт юз томлик қўлёзма китоблар сақланган. Хожаи Калон, Хожа Тожиддин, Хожа Абдукарим кутубхоналаридаги китоблар то 1920 йилги инқилобга қадар уларнинг авлодлари хонадонларида сақланган. Афсуски, янги сиёсат уларни ёқиб ташлашга, кўмиб юборишга мажбур қилди! Маърифат жоҳиллик қурбони бўлди.

Наслу насаби Абу Бакрлардан бўлган Жўбори хўжалари ҳамма амирликлар даврида улуғ инсонлар саналганлар. Хоҳ амир Абдуллахону, Абдулазизхон, хоҳ Убайдуллахону, Абдулфайзхон, хоҳ амир Насруллою амир Музаффархон, хоҳ амир Аҳадхону амир Олимхон бўлсин, улар ҳурматини бажо келтирган. Хожалар билан қуда-анда бўлганлар. Доцент Нарзулла Йўлдошев ёзганидек, "Амир хонадонидаги қизлар фақатгина Жўйбор хожаларининг ўғилларига берилган. Бундай кишилар "Куёв Хожа" унвонини олган. Жўйбор хўжаларидан бир қисми амир саройида юқори мансабларда ишлаганлар, уларни хожасипоҳлар деб атаганлар. Ҳар эрталаб улар амир саройига бориб, салом бажо келтирганлар. Халқ сарбозлар орқасида туриб, амирга таъзим бажо келтирган".

Сўфизмнинг Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд асос солган нақшбандлик тариқати давомчилари бўлган Жўйбор хожаларининг улуғлигига, нуфузлари юксаклигига, шу мисолларнинг ўзи ҳам ёрқин далолатдир. Демак, биз қадам қўяётган муқаддас даргоҳда ўз даврининг табаррук инсонлари нафақат Бухоройи Шарифнинг, балки қадим Туроннинг довруғини оламга ёйган бобокалонларимиз жисми хоки туробга айланган бўлса-да, улар руҳи мангу тириклигига ҳеч шак-шубҳа йўқ.

ТОШЛАРДАН ТАРАЛАЁТГАН ТОВУШ

Зиёратгоҳда дастлаб учратганим Исмоилхожа Юнусов ва у кишининг турмуш ўртоғи Матлаб Жўраева, қизи Розия Юнусовалар бўлишди. Исмоилхожа 80 ёшда. Аммо ёшига нисбатан анча тетик. 33 йилдан буён шу даргоҳда қоровуллик, гўрковлик қилади.

Исмоилхожа билан ўтганлар арвоҳига дуои фотиҳа ўқигандан сўнг, зиёратгоҳни айланиб чиқдик. Бу ерда 28 та ёдгорлик мавжуд. Бироқ ҳар бирининг олдига борган заҳоти одамнинг юраги увишиб кетади. Вақт шамоли емирган деворлар, вайрона сағаналар, ўпирилиб тушган кошинлар, ҳувиллаб турган зах ҳужралардан таралаётган чек-чегарасиз унсиз нолалар гўё осмону фалакка тутун каби ўрлаб чиқаётгандай туюлади. Ҳатто Гўрхонайи Хожаи Калон остонасида қулоғимга ғойибдан бир ҳазин садо оқиб келди. "Қулоғим сизларда, мен сизларни тинглаяпман" демоғим шарт экан. Бироқ уқувсизлик панд берди. Сўнгра бу хатоимни тушундим-у, ўша ғамгин нидо давомини шундай шарҳ эта бошладим: Дунё ўткинчи. Мунғайиб турган бу сағаналар остида ўз замонасида Турон заминнинг ярмини сўраган инсонлар ётибдилар. Жонларини Оллоҳ олган бўлса-да, руҳлари уйғоқ. Тупроққа айланган минг-минглаб кўзларимиз йўлингизга мунтазир, мурувватингизга муҳтож. Биз ҳам сизлардай инсон эдик, энди бир ҳовуч тупроқмиз. Инсон-ку азиз, унинг тупроғи ҳам азиз бўлмоғи шарт. Юрак қўримиз, қалб қонимиз билан бунёд этган биноларимизни қайта тикланг, руҳимизни шод этинг". Томири-томиримизга туташ, қай бирларининг қони томиримизда айланиб юрган бу аждодларимиз оҳларини ҳар бир тош, ҳар бир мармар даҳма" тили"дан тинглагандай бўласан.

ЯПОНИЯДАН КЕЛГАН ЗИЁРАТЧИ

— 80-йилларнинг боши эди. Қаҳратон қиш. Қалин қор ёққан, — дея суҳбатини давом эттирди Исмоилхожа Юнусов. — Ҳужрада ёнбошлаб ётибман. Бир такси ҳайдовчиси мени чақирди. Чиқдим. Японияндан зиёратчи келганини айтди. Ўрта бўй, қисиқ кўз, чаққон бир йигит қўлтиғида Қуръони Карим ва аллақандай бир китоб билан мачит супасига йўналди. У ўтириб тиловат қила бошлади. Ҳайрон бўлиб, ёнига чўккаладим. Ўша пайтда динга қарши кураш авжга чиққан. Мусулмонман, деб юрган юртдошларимиз ҳатто калимаи шаҳодатни унутган бир пайтда японялик йигитнинг бу қадар равон дуои фотиҳа ўқиши менга таъсир қилди. Сўнгра билсам, у Эронда таълим олаётган экан. Қўлтиғидаги Қуръони Карим ҳам Эронда босмадан чиққан. У билан форс тилида гаплашдик. Бухоройи Шарифга зиёратга келиб, ўғринча бу ерга қадам ранжида қилганлигини маълум қилди.

Японялик зиёратчи мендан Абу Бакр Саъд, Хожа Ислом Жўйборий, Чилдухтарон, Подшойи Макка, Имоми Макка қабрларини сўради. Уларни кўрсатдим. Ҳар бир гўрхона ва қабр олдида у алоҳида-алоҳида Қуръон тиловат қилди. Эрон кутубхоналаридаги қадимий китобларни кўп ўқиган бу йигит Гўрхонайи Хожа Калонда Баҳоуддин Нақшбанд чилла ўтирган ҳужра бор-йўқлигини сўради. Кўрсатдим. Ҳаяжонланиб, тошларини кўзларига суртди. Сўнгра қўшиб қўйди:

— Қадимий бир китобда Бухоройи шарифда зиёратни аввал Чор Бакрдан бошлаб, сўнгра Баҳоуддин Нақшбанд Жоъмий масжидида давом эттирсанг, мақсадингта эришасан, зиёратинг қабул бўлғай деб ёзилган. Чунки, Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд қирқ кун ана шу ҳужрада ўтириб, ҳаққа етганлар.

СУЯКЛАРИ "ЯШИРИНГАН" ЖАСАДЛАР

Қизиқ, кўмилган жасад суяклари ҳам яширинармикан? Тавба, деб ёқа ушлагинг келади.

— Ҳа, яширинади, — дейди Исмоилхожа Юнусов. — Мана шу кўриб турганингиз Гўрхонаи Чилдухтаронда бундан 15 йилча илгари олимлар қазиш ишларини олиб боришди. Уларнинг кўпчилиги ғайридин эди. Қирқта гўрдан қарийб ярмини ковлаб, тупроғини элакдан ўтказишди. Аммо битта ҳам суяк топишмади.

— Бунинг сири нимада?

— Бу ерда ҳур қизлар кўмилганлар. 1173 йилда бир зиёратчининг ёзишича, малойикалар ҳур, ҳалол-покиза, азиз кишилар жасадларини ёт кўзлардан пинҳон тутарканлар. Уларга бегона кўзлар тушишини, бегона қўллар тегишини исташмасакан. Исмоилхожа яна қўшимча қилдилар. — Ҳаққа етган, жангда шаҳид ўлган художўй мусулмонлар жасади ва Қуръони Каримни ёддан билиб айтгувчи қориларнинг тили билан кўкрак ва юрак қисми чиримайди. Буни мен 88 ёшга кириб, 1976 йилда оламдан ўтган тоғам Қори Илёс мисолида кўрдим. 3-4 йил бўлди. Кўп ёғингарчилик оқибатида сағаналари чўкиб, бир томони очилиб қолди. Уни тузатай десам, ўн йилдан ортиқ вақт ўтишига қарамасдан жасаднинг белдан юқори қисми ҳали шундоққина кеча кўмилгандек бир хил турганини кўрдим. Фақат кафан бироз сарғайган...

Бу ердаги вайрона масжиду мадрасалар, хонақоё минора, ҳужраю таҳоратхона, Гўрхонайи Акобирхожа Жуборий, Гўрхонайи Саъдуллахожа Жуборий, Гўрхонайи Насриддинхожа Жуборий, Гўрхонайи Абдулазизхожа Жўборий, Гўрхонайи Атауллахожа Жўйборий, Гўрхонайи Барнохожа Жўборий, Гўрхонайи Ойпошшаойим Жўборий, Гўрхонайи Хтойқипчоқлар (414 йилда ташкил топган), Гурхонайи Хожа Калон ва ғарб томондаги Тали, Ғарибон, Чор Бакр, Деҳи Миёна, Моҳи Тобон, Калон, Афғонон, Регзор, Тахмач, Қўшработ қишлоқлари, Бухоро шаҳрининг Мирдўстим гузари қабристонини айланар эканман, шу ҳайратомуз гаплар қулоғим остида жаранглаб турди.

Мадраса гумбазида ин қурган сон-саноқсиз каптарлар диққатимни ўзига тортди. Исмоилхожанинг айтишича, бу каптарларнинг аждодлари Абу Бакрлар билан бирга Маккатиллодан келган эмиш. Илгари ҳар эрталаб каптарларга икки қоп дон сепиб, уларни тўйдириш одат тусига айланган экан. Уларни тутиб сўйиш ва ейиш гуноҳи азим саналганмиш.

КЕЧИКАЁТГАН КЎМАК

Собиқ Иттифоқ даврининг охирги йилларида Бухоройи Шарифнинг бунёд бўлган йилини аниқлаш, юбилейини ўтказиш ва шу баҳонада тарихий обидаларни тўла таъмирлаш ташаббуси халқ депутатлари томонидан кенг тарғиб этилди. Ҳатто марказий матбуотда нуфузли олимлар, шоир ва ёзувчилар имзолари билан махсус мактуб эълон қилинди.

Иттифоқ тарқалиб кетгандан кейин ҳам халқимизнинг бобомерос маданий мулкини сақлаш, асраш ва уни авлодларга бутунлигича етказиб бериш истак-хоҳиши, орзу-умиди камаймади. Бухоройи Шарифдаги кўплаб обидалар қатори ўтмишдаги мавқеини тиклаш учун Ўзбекистон телерадиокомпанияси "Чор Бакр" телефильмини яратиб, ойнаи жаҳон орқали намойиш этди. Фильм ижодкорлари, бухоролик фидойи инсонлар унинг натижаларини кутишди. Аммо кўп вақт бу хайрли иш натижасиз, ҳавода муаллақ тураверди.

Тўғри, 1980-1986 йилларда 28 ёдгорликдан атиги саккизтаси таъмирланди. Бухоро Давлат музей-қўриқхонаси директорининг ёдгорликларни сақлаш ва таъмирлаш бўйича ўринбосари Бахтиёр Порсоев айтганидек, маблағ етишмаслиги, марказ бу ишларга етарли эътибор бермаганлиги оқибатида таъмирлаш тўхтаб қолди. Мадраса ва минор ёнида тикланган таъмирлаш ҳавозалари, улар ёнида ғиштни сифатловчи ускуна ҳам ҳамон қаққайиб турибди.

Қолган ишга қор ёғар деганлари шу экан-да. Орадан шунча вақт ўтяпти. Таъмирланган даҳмалар ва бинолар ҳам қаровсизлик туфайли вайрона ҳолатга келмоқда. Ахир ҳар қандай зиёратгоҳга одамнинг пойи қадами тегиб турсагина у оройиш топиши мумкин. Тўғри, бу ерда ҳам имомхатиб Ражаб Тўхтаев бошчилигида ҳар жума куни 50-60 қария намози жумага тўпланишади. Қуръон тиловат қилишади. Зиёратчилар оз бўлса-да, келиб туришибди. Хайр-эҳсон йиғиш учун махсус қутилар ташкил этилган. Бухоро туманидаги Галаосиё саноат-қурилиш банкида 000701502 рақамли (код 731067) хайр-эҳсон ҳисоби очилган. Бироқ, бу йўл билан йиғилаётган маблағ катта кўламдаги иш олдида атиги бир томчи, холос.

Кўриниб турибдики, Бухоройи Шариф обидаларини таъмирлаш учун неча юз миллиард сўм маблағ ва жуда катта ишчи кучи зарур. Чор Бакрдай қадимий зиёратгоҳни таъмирлаш ишлари режанинг бош қисмига киритилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Зеро, мутахассисларнинг айтишича, бу ерда камида беш йил таъмирлаш ишлари олиб борилсагина, мақсадга эришиш мумкин экан. Баҳоуддин Нақшбанднинг 675 йиллик юбилейлари муносабати билан қилинганидек, махсус штаб тузилиб, таъмирлаш ва ободонлаштириш ишларини тезроқ бошлаш зарур. Бу савоб ишнинг дебочаси бўларди. Чунки ҳозир хориждан, қўшни республикалар ва вилоятлардан бу ерга зиёратчилар келиб туришибди. Аммо уларга маданий-маиший хизмат кўрсатувчи ҳеч қандай шохобча йўқ.

Келгусида зиёратгоҳ ичкарисига уй-жой солиб кирган кишиларга бошқа жойлардан ер бериш, Абдуллахон қурдирган дарвозадан бошлаб ансамбль атрофини очиш талаб этилади. Зиёратгоҳ ҳозир сайёҳлик маршрутида йўқ. Уни таъмирлаб бу рўйхатга киритиш зарур.

Хуллас, юқорида кўрсатиб ўтганимиздек, қадимда Бухоройи Шарифнинг энг муқаддас саждагоҳларидан бири, она Туронимизнинг шуҳратини оламга ёйишга ўз ҳиссаларини қўшган буюк инсонларнинг мангу ҳобгоҳини тезроқ таъмирлаб, тартибга келтириш, японялик меҳмон айтганидек, зиёратни шу ердан бошлашни ташкил этиш биз — тирикларнинг бурчимиздир. Бу Оллоҳга ҳам, бандасига ҳам хуш келадиган хайрли ва савоб иш.

Бахшулла РАЖАБ,
Ўзбекистон Ёзувчилар ва Журналистлар уюшмалари аъзоси.

"ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" ГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Қадрли муштарийлар!

Ҳозир республиканинг барча почта бўлимлари, матбуот тарқатиш тармоқларида "ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" газетаси учун 1995 йилга обуна давом этяпти.

Сиз "ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" газетасида республикамизда бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги янгиликлар, бутун жаҳонда бўлаётган воқеалар, шунингдек, турли рукнлар остида барча соҳаларга, сиёсий партиялар фаолиятларига тегишли маълумотлар билан танишиб бориш имкониятига эга бўласиз.

Яширмаймиз, газетамиз чакана савдога жуда оз миқдорда чиқарилади. Шунинг учун уни мунтазам ўқиб бораман десангиз, унга ОБУНА БЎЛИНГ!

Билиб қўйинг, бизнинг газетамиз обуна баҳоси республика етакчи рўзномалари орасида энг арзонидир.

Фуқаролар учун:
бир йилга — 252 сўм,
олти ойга — 126 сўм.
Корхона ва ташкилотлар учун:
бир йилга — 528 сўм,
олти ойга — 264 сўм.

Обуна — 95

Ўзбекистон Республикаси Олий суди бюллетенига

1995 йил учун обуна ҳамма алоқа бўлимларида қабул қилинмоқда.

Нашр кўрсаткичи — 75235. Алоқа учун телефонлар: 41-40-34, 41-74-74.

Журнал Олий суд пленуми қарорлари, қонунлар қўлланишидаги тушунтиришлар, суд ҳайъатининг алоҳида ишлар бўйича қарор ва аниқликлари, Олий суднинг ўта муҳим жиноий ишлар бўйича ҳукмлари, ҳозирги қонунчилик ва ҳуқуқий мавзуларда мақолаларини ёритади.

Ташкилот Тошкентдаги омбордан таклиф этади

— "SANGRIA" виноси
— мева ликёрлари ва бутун жаҳонга машҳур "AMAPETTO" ликёри
— 5 хилдаги шампан винолари
— "STEFFL" пивоси
— турли хилдагиароқлар
— "GOLDEN AMERICAN" сигаретлари Оврўпанинг энг яхши сифатли моллари!

Шунингдек: аъло даражада йиғилган 386 DX компьютерлари, "PANASONIC" факслари, калькуляторлар.

СОТИБ ОЛАМИЗ:

қора мол терилари, пахта толаси, линт, пахта чиқитлари, тамаки. Ҳамма ҳолатларда ҳам МДҲ ва хорижга рухсатномалар бўлиши керак.

Алоқа учун телефонлар: 45-55-65, 45-70-65.

Ҳурматли раҳбарлар ва республика фуқаролари!

Ўзбекистон Республикаси Видеомарказии ходимлари Сизнинг корхонангиз, оилангиздаги тадбирлар ҳақида рангли, овозли видеофильмлар ёки рекламалар тайёрлаб беради.

Телефонимиз: 44-19-41.

Ислоҳот одимлари

ИШ БИЛГАНЛАР ЕТАР МУРОДГА

дейди булунғурлик тадбиркор Олимжон Назаров

Кейинги йилларда мустақил Ўзбекистонимизнинг саноати ва қишлоқ хўжалигини ўзаро мутаносиб ривожлантиришда ижобий ютуқларга эришилмоқда. Буни виночилик саноатида кўрсак бўлади. Бағри кенг, саҳоватли боғбону соҳибкорлар етиштирган мева ва узумлар эл дастурхонига етказиб берилиши билан бирга ажойиб, хуштаъм винога айлантирилаётир. Зеро, ўзбек заминида етиштирилаётган ноз-неъматлардан яратилган турли маркадаги винолар жаҳондаги йирик мутахассислар томонидан юксак баҳоланаётир.

Авваллари аксарият виночилик корхоналари маҳсулотларни бор-йўғи дастлабки қайта ишловдан чиқаришганлиги ҳеч кимга сир эмас. Фақат айрим корхоналаргина тайёр маҳсулот ишлаб чиқарарди. Табиийки, даромад ҳам унчалик юқори бўлмасди.

Булунғур ижарадаги вино тайёрлаш заводи ҳам ўз маҳсулотларини эскича йўналишда тайёрларди.

Кейинги пайтларда корхонада бу борада туб ўзгаришлар юз берди. Ислоҳотлар кенг амалга оширилганлиги туфайли истеъмол учун тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш кўпайди. Корхонада ўтган йили қабул қилинган узумнинг ҳаммаси июль ойидаёқ қайта ишлаб бўлинди. Бу даврда 92 минг декалитр вино тайёрланиб, режа 123 фоизга уддаланди.

Корхона янги мавсумга енг шимариб киришди. Заводда асосан узумни қайта ишлайдиган иккита цех бўлиб, шу цехлардан бири тўла қайта жиҳозланди. Келажакда бу ерда давр талабига жавоб бера оладиган шампань винолари тайёрланиб, қадоқлаш кўзда тутилган.

Бу йил ҳам туман ҳудудидаги кўплаб хўжаликлар корхонага етилиб пишган, шарбатга тўлган узумларни жўнатишди. Мавсумда жами 9700 тонна узумни қайта ишлаш кўзда тутилган. Айни пайтда ишга туширилган коньяк спирти олиш цехи ҳам самарали ишлаб турибди. Бу йил ўн минг декалитр коньяк спирти олиниб, омборларга жамғариш мўлжалланган.

Д. Тоиров бошлиқ вино тайёрлаш цехи ишчиларидан Камол Туробов, Мукаррам Тиркашева, Шаҳри Абдуқаюмова, Олим Аҳмедов, Азим Асқаров, Расул Эшонқулов, коньяк спирт олиш цехидан Амриддин Шамсиев, Илҳом Бердиқулов, Неъмат Ғаффоров, Зафар Юсупов каби ўз касбининг усталари зиммаларидаги топшириқларини ортиғи билан уддалашмоқда.

— Эришаётган ютуқларимизнинг муҳим омили бор, — деб сўз бошлади завод раҳбари Олимжон Назаров. — Чунки бизда одамлар ғамхўрлик билан қуршаб олинган. Ишчиларга ҳар томонлама моддий ва маънавий шароитлар яратиб берилган. Ошхона, дам олиш хоналари ишлаб турибди. Кейинги пайтда спортни ривожлантиришга алоҳида аҳамият беряпмиз. Зеро, соғлом танда — соғлом ақл, деб бежиз айтишмайди. Айниқса, корхонамиз қошида "Ёшлик" футбол клубининг ташкил этилганлиги қувончли бўлди. Мини футбол бўйича вилоятда биринчи бўлганимиз бунинг ёрқин далилидир.

Корхонада бундан ташқари вино маҳсулоти эвазига мавоза усулида қўшни давлатлардан қурилиш ашёлари, ёғоч, кафель, шифер, қувур, шакар ва бошқа маҳсулотлар келтирилиб, ишчиларга арзон нархларда сотилмоқда. Бу албатта келгусида ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш, иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш имкониятини беради.

Демак, ўзбек виносининг довруғини жаҳонга танитаётган корхонанинг келажаги янада порлоқ.

Равшан ШОДИЕВ.

Агромодель ЛТД фирмаси
эҳтиёт қисмлар сотади

— ФГ-305 фаралари,
— пахта териш машиналари шпинделлари учун спирал элементлар,
— СКО-3,6 кичик гардиши,
— УПХ -1,5 чўткалари,
— подшипниклар,
— ВАЗ 2106 - оптикаси.

Алоқа телефонлари:
50-84-32,
53-40-14.

ЎЗБЕКИСТОН ФУТБОЛ МАМЛАКАТИ БЎЛАДИ

Мустақил юртимизнинг халқаро нуфузи ортиб бормоқда. Мамлакатимиз халқлари ҳуқуқий, демократик буюк давлатни барпо этиш учун бошланган саъй-ҳаракат йўлида собит қадам ташламоқдалар. Мамлакат довруғини оширишда спортчиларимиз ҳам ҳиссадор бўлишмоқда. Япониянинг Хиросима шаҳрида ўтказилган Осиёада ўйинларида эришилган катта муваффақият миллионларнинг руҳини кўтарди. Айниқса, футболчиларимизнинг Осиё чемпионлари номини олишлари жаҳоншумул аҳамият касб этди.Спортнинг энг оммавий турларидан ҳисобланган футболда эришилган ғалаба Ватанимиз обрўсининг ошишига катта ҳисса қўшди.

Яқинда ана шу бетакрор ва унутилмас муваффақиятнинг қўлга киритилишида камарбасталик қилган футбол мутасаддиларидан бир гуруҳи таҳририятимизда меҳмон бўлишди. Хусусан мамлакат футбол терма жамоасининг бош устози Рустам ***АКРАМОВ****, катта тренер Биродар* ***АБДУРАИМОВ****, халқаро ҳакам Сардор* ***НАЖАФАЛИЕВ*** *ва таниқли мутахассис Ахбор* ***ИМОМХЎЖАЕВ****лар эришилган ютуқнинг сабаблари, муваффақиятлар гарови, футболни янада ривожлантириш омиллари ҳақида суҳбат қурдилар. Мулоқотни "Ўзбекистон овози" бош муҳаррири Азим СУЮН бошлаб берди:*

> *... Аҳоли соғлиғини мустаҳкамлашдаги ва жисмоний тарбияни яхшилашдаги муҳим аҳамиятини, халқаро майдондаги спорт алоқаларини кенгайтиришдаги кенг имкониятларини эътиборга олиб, оммавий футбол учрашувларини уюштиришга, қобилиятли спортчи ёшларни топиб, терма командаларнинг халқаро мусобақаларда қатнашишларига, Ўзбекистоннинг соғлом ва баркамол фуқароларини тарбиялаб етиштиришдек олижаноб ишга алоҳида эътибор берсинлар.*
>
> **("Ўзбекистон Республикасида футболни ривожлантириш тадбирлари тўғрисида"ги қарордан)**

Азим СУЮН: — Хуш келибсизлар, азизлар. Таҳририятимизга дил сўзларингизни айтиш учун, қувончларингизни баҳам кўриш учун қадам ранжида қилганларингиз учун жамоамиз номидан миннатдорчилик билдираман. Энди эришилган муваффақият ҳақида сўз юритадиган бўлсак, бунинг боиси, юртимизда одилона олиб борилаётган ички ва ташқи сиёсатнинг самараси деб биламан. Юртбошимиз Ватан довруғини халқаро миқёсга кўтариш, мамлакат мақомини ошириш борасида ҳамиша қайғуриб келмоқдалар. Футболчиларимиз эришган ғалаба Ватанга бўлган меҳр-мурувватнинг юксак тимсоли деб атагим келади. Йигитларимиз Ватан туйғусини дилларга жо қилганликлари учун ҳам майдонда жавлон урдилар, ўзларининг куч ва имкониятларидан етарли фойдаланиб, ишончни оқлаш учун астойдил интилдилар. Зотан, бундай нуфузли мусобақада илк марта қатнашиш вакилларимиздан масъулият тақозо қилишлилиги табиий эди.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Фикрингизга қўшилган ҳолда шуни айтмоқчи эдимки, умуман бу йил футболчиларимиз учун омадли келди. Мамлакат миллий чемпионати ўз йўлигаку жамоаларимизнинг халқаро ўйинларда иштирок этишлари мухлисларда яхши таассурот қолдирди, деб ўйлайман. Баҳор кезлари Москвада Ҳамдўстлик давлатлари кубоги учун Фарғонанинг "Нефтчи" футболчиларининг муваффақиятли ўйнаши, терма жамоамизнинг Марказий Осиё биринчилигида қатнашиши ҳамда Мустақиллик байрамига бағишлаб Тошкентда ўтказилган халқаро ўйинлар мухлису чипортўп усталарида ажиб таассурот қолдирди ва Хиросимада эришилган ғалабага омил бўлиб хизмат қилди.

Рустам АКРАМОВ: — Назаримда ҳамма нарсани бошлаб олиш қийин кечади. Бу нарса таъбир жоиз бўлса, "қалдирғочлар" учун яна ҳам осон бўлмайди. Айтмоқчиманки, футболчиларимизнинг Осиёада ўйинларидаги иштироклари ёзилажак тарих саҳифаларига "улар биринчилар эди" деб қайд этилса ажабмас. Бўлмаса, миллий терма жамоамизнинг таркиб топганига ҳам, мен унга бошчилик қилаётганимга ҳам кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин бу йил катта ва самарали ишлар йили бўлди.

Биз Осиёда ўйинларида муваффақият қозонмасак ҳам, халқаро майдонда тўп суриб, футболчиларимизни пишиқтириб олишни ният қилгандик. Масъулиятли сафарга отланиш учун муносиб футболчиларни танлаш лозим эди. Албатта Игорь Шквиринни Исроилдан, Миржалол Қосимовни Владикавказдан, Азамат Абдураимовни эса Малайзиядан етиб келиши учун ҳаракат қилдик. Жамоамиз рўйхати ҳам аниқ бўлди. Зеро, йигитларни Хиросимага боришлари учун Осиёада ташкилотчиларининг рухсатномаси зарур эди. Воқеалар шунчалик тез ўзгариб турардики, ҳозир ўйлаб ақлимга сиғдиролмайман. Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, эртага учамиз, деб турганимизда орзиқиб кутилган "тасдиқ" ҳақида хабар келди.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Сирасини айтсам, сафар билан боғлиқ ташкилий ишларни рўёбга чиқариш ўзича бўлгани йўқ. Ҳар қалай, биз Японияга йўл олдик. Назаримда Ўзбекистон вакилларига бошқача муносабат ва илтифот кўрсатилди. Ўзимиз ҳам ўзбекона расм-русумларни ўрнига қўйганимиз, мезбонларга ёқиб тушди. Хусусан, Тошкентнинг Яккасарой қабристонига дафн этилган япон жангчиларини зиёрат қилганимиз, олинган суратлар, видеотасвирлар ва қабристон ҳокини мусобақа ташкилотчиларига тантанали суратда топширилиши ўзига хос воқеага айланди. Эртасигаёқ маҳаллий матбуотда биз тўғримизда хабарлар босилди. Лекин сафарда бўлган киши яхшироқ билади, кўнглингдаги асосий ишлар рўёбга чиқмагунча бироз ёзилолмай юрасан. Биз кўпроқ учрашув ҳақида, йигитларимизнинг қандай ўзларини тутишлари хусусида ўйлардик. Мухлислар бехабар бўлишса керак, олдиндан маълум қилинган Саудия Арабистони қолиб дастлабки учрашувни Қувайт билан бошлашимиз ҳақида эшитиб кайфиятимиз бузилди. Йўқ, ҳайтовур ҳаммаси жойига тушиб, биринчи учрашувни араблар билан ўтказишга ҳозирлик кўрдик.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Ҳақиқатдан ҳам биринчи ўйин Қувайт билан бўлганида аҳволимиз қандай бўлишини тасаввур этиш қийин эмас. Лекин Саудия Арабистони ҳам чакки эмас. Уларнинг бир неча марта жаҳон чемпионатларида иштирок этишгани мухлисларга маълум. Ҳатто бу жамоани араблар бизнинг "Бразилия" деб қарашар экан...

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Кўпчилик футболчиларимизнинг Саудия Арабистони жамоаси билан ўйини нега мутахассисларга кўпроқ маъқул бўлди экан, деб ўйлашлари мумкин. Биз кўпроқ жамоамиз бош устозининг бир вақтлар араб мамлакатларида бўлиб, уларнинг ўйинларини кўпроқ кузатганига ишонч боғлаган эдик.

Рустам АКРАМОВ: — Араб ўйинчиларида бир сир бордек. У ҳам бўлса, арабларнинг ниҳоятда интизомга риоя қилишлари. Ўз устозлари сўзидан чиқмасликка интилишлари бўлса керак. Биз эса бундан фойдаланишга ҳаракат қилдик. Айтайлик футболчиларимизга тўпни аниқ ошириш, бироз ушлаб туриб, кейин мўлжалга олишга кўрсатма бердик. Маълумки, бундай ҳаракат табиатан тезкор арабларга маъқул келмайди. Сир бой беришмаса ҳам руҳлари тушиб, ҳаракатларида сусткашлик кўзга ташланаверди. Ана шу йўл билан учрашувнинг биринчи қисмидаёқ араблар дарвозасини 4 марта ишғол қилишга муваффақ бўлинди. Тўпларни Лебедев, Қосимов ва 2 тасини Шквирин дарвозага йўллашди.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Менимча саралаш учрашувлари гуруҳлари орасида бизнинг жамоа осонига тушди, дейиш қийин. Чунки бошқа гуруҳларда 4 тадан жамоа иштирок этган бўлса, футболчиларимиз 5 жамоа бўлиб баҳслашдилар..

Биродар АБДУРАИМОВ: — Фикрингизга қўшиламан. Аслида бизни қийнаган нарса ҳам шу. Чунки дам олишга фурсат йўқ эди, деса бўлади. Бошқа гуруҳлардаги жамоалар икки кун ўтказиб, майдонга тушишса биз кунора учрашув ўтказишга мажбур бўлдик. Ўйинни ютуқ билан бошлаганимиз яхши бўлди-ю, аммо кўпчилик буни тасодифга йўйди. Ҳаммаси навбатдаги учрашувда ойдинлашади, деб кутди. Иккинчи учрашув Малайзия билан бўлиб, бу жамоани Осиё ўйинларининг етакчи вакилларидан деб қаралишини унутмаслик керак эди. Учрашув ҳисоби ҳаммага маълум. Тўпларни 2 тадан Рустам Дўрмонов билан Игорь Шквирин ва биттасини Андрей Федоровлар уриб, ютуқнинг 5:0 бўлишини таъминлашди. Шундан кейин журналистлар орасида: "Ўзбекистон Корея билан Хитойни тўхтатиши мумкин" деган фикр пайдо бўлди.

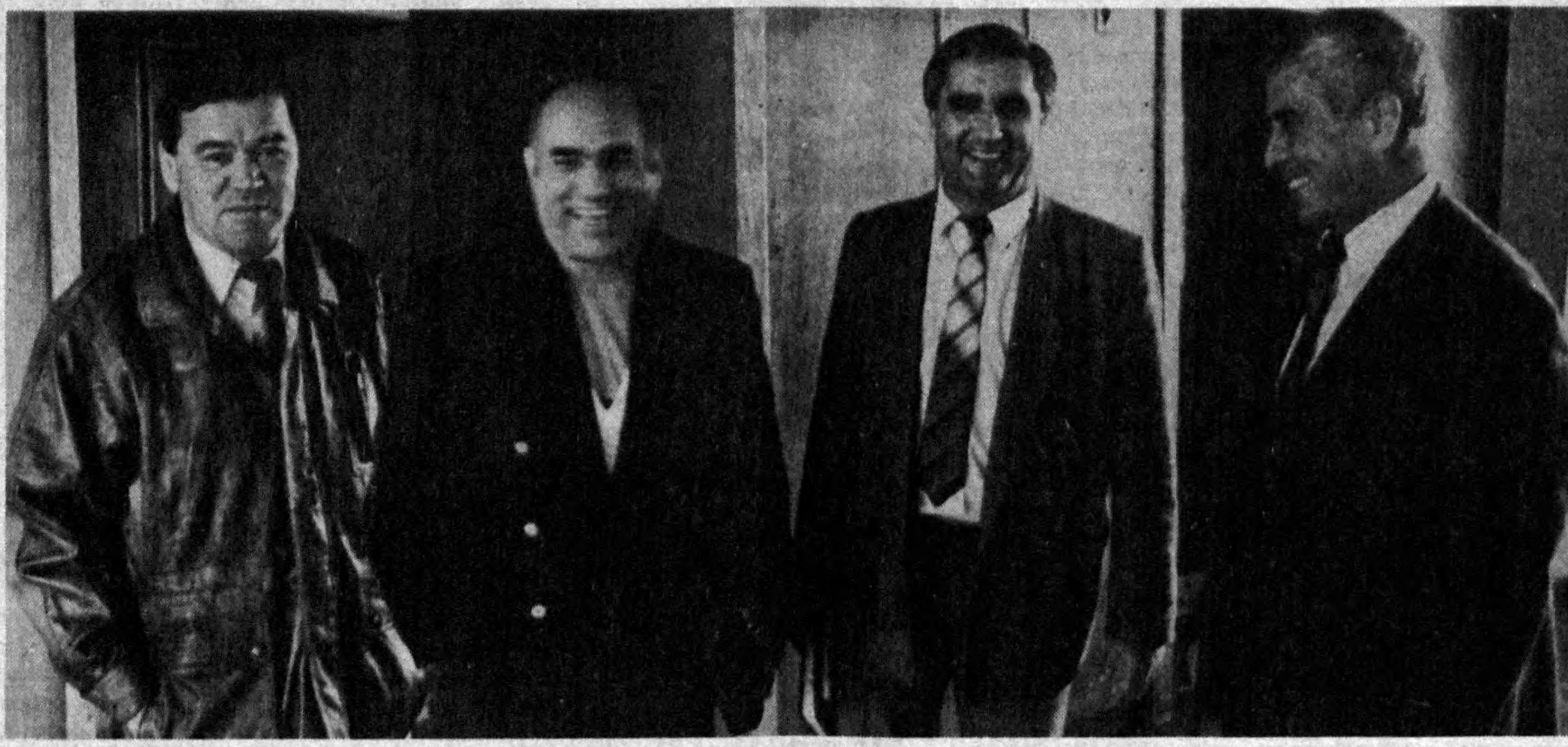

●Редакциямиз меҳмонлари●

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Учинчи учрашув Гонконг футболчилари билан бўлди. Ҳакам сифатида шуни айтаманки, жамоамизга ғалаба келтирган ва Азамат Абдураимов дарвозага йўллаган жарима тўпи одилона белгиланганди.

Рустам АКРАМОВ: — Йигитларимиз учта ғалабадан кейин чорак финалга чиқишни деярли нақд қилиб, кўнгиллари бироз тинчиди. Шунинг учун Таиланд жамоаси билан 4-учрашувда футболчиларимизга қаттиқ ҳаракат қилмаслик ҳақида йўл-йўриқ бердик. Сабаби бор имкониятларимизни ошкор қилиб бўлмасди. Бундай катта мусобақаларда ҳар бир жамоанинг сири бўлиб тургани маъқул. Йигитларимиз қийналмай ҳисобни 5:4 қилишди. Мақсудов 2 марта, Шквирин, Лебедов ва Қосимов 1 марта ўзларини кўрсатдилар.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Биз Рустамжон билан тил топишиб олганмиз, у киши мени, мен у кишини яхши тушунаман, фикрларимиз бир жойдан чиқаяпти. Японияда ҳамиша мени қўллаб-қувватлаб турдилар. Мен ҳам садоқат билан тажрибамни ишга солиб, йигитларни шайлашга ҳаракат қилдим. Аслини олганда сафар олдидан узоғи билан чорак финални кўзлаган эдик. Уйдаги гап кўчага тўғри келмайди деганларидек, ўзимизнинг ҳам, футболчиларимизнинг ҳам иштиёқлари қўзғаб, янада илдамлашга эҳтиёж сеза бошладик. Энди биз Туркманистон — Баҳрейн учрашувининг ғолиби билан ўйнашимиз керак эди. Туркманистон билан чорак финалда учрашсак бир томондан яхши бўларди. Чунки, биз уларни, улар бизни ўрганишган. Ҳайтовур Туркманистон учрашувни давом эттирадиган бўлди.

Рустам АКРАМОВ: — Хаёлимда ана шу учрашув мен учун худди ҳал қилувчидек туюлди. Чунки ютмасак мухлислар олдида юзимизнинг шувит бўлиши кўриниб турарди. Нима қилиб педагогика фанлари номзоди бўлиб юрибман деган фикрга бордим. Йигитларни йиғиб бироз ҳушёрликка чақиришга ҳаракат қилдим: "Камида 3:0 ҳисобида ютишимиз шарт" деб, столга муштлабман... Йигитлар мендаги ғайритабиий ҳаракатни кўриб, кўзлари ялтираб кетди. Назаримда улар мени тўғри тушунишди. Учрашув бизнинг фойдамизга ҳал бўлди. Шквирин 2 марта дарвозани ишғол қилган бўлса, Азамат жарима тўпини ўрнига қўйди.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Осиё ўйинларининг бош спектакли деб қаралаётган Ўзбекистон — Корея жамоалари учрашувини мухлислар узоқ вақт унутишмаса керак.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Бу учрашувни мусобақа финали, деб қараса бўлади.

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Ана шу учрашув олдидан тренерларнинг ўзаро баҳси бошланди, деса ҳам бўлади. Чунки, Қувайт футболчиларига бошчилик қилаётган Лобановский, Корея ўйинчиларига устоз бўлиб турган Бишовец ва ниҳоят бизнинг футболчилар ҳам Европа ўйинларидан "қувват" олишгани сир эмас. Айтмоқчиманки, буларнинг бари бир хил футбол мактабини ўташган. Лекин уларнинг қайси бири ўзининг тадбиркорлиги, мураббийлиги билан шогирдларининг меҳнатларини юзага чиқара олади. Ҳамма гап шунда эди.

Рустам АКРАМОВ: — Дарвоқе, одатим бўйича тонг саҳарда енгил нафас олиб, югуриш машқларини бажараётган эдим. Бишовецни учратдим. Саломлашгач, мен унга омад тиладим. Бундай пайтларда кишидаги ички туғёнларни сўз билан ифодалаш қийин. Асосий ишга киришдик. Чунки, Корея ҳазилакам футбол жамоаларидан эмас. Уларни футбол машинаси, деса ҳам бўлаверади. Бунинг устига йигитларимиз анчайин чарчашган. Бир қанчаси жароҳат олган эдилар. Аммо уларни руҳлантира билиш, ҳар бирини ўрнига қўйиб, имкониятларига кенг йўл очиш даркор эди. Шогирдларни икки нафардан чақириб масалани тушунтирдик. Миржалол билан Азамат ҳимояда турадиган бўлишди. Майдонни эркин ҳаракат қилиш учун корейсларга бериб қўядиган, яъни уларни хоҳлаганча зўриқиб ўйнашларига йўл берадиган бўлдик. Биз эса мудофада маҳкам туриб, вақтида қарши ҳужумга ўтишни режалаштирдик. Ўйиннинг қандай кечгани энди ҳаммага маълум. Миллионлар томоша қилишди. Танаффусгача биз айтгандек бўлди. Иккинчи қисм олдидан йигитларга яна тушунтирдик. Лекин осон бўлмади. Дарвозабонимиз Шейкин гўё сеҳрлангандек эди. Унинг зирҳли дарвозасини ёриб ўтиш Корея футболчиларининг қўлидан келмади. Шейкин дарвозамиз дахлсизлигини таъминлаш учун қарийб 25 марта хавфни бартараф эта билди. Мен унинг ҳаракатларини кузатиб, ичимда "қаҳрамон" деб ўтирсам, Азамат жадал олдинга интилиб қолди. Учта ўйинчини алдаб ўтиб олисдан аниқ дарвозани нишонга олиб, жамоамизга ғалаба келтирди. Яна бир қаҳрамонлик...

Биродар АБДУРАИМОВ: — Футбол устозлари қаторида ўтирган Лобановский футболчиларнинг шиддатли ҳаракатларини кузатар экан, овоз чиқариб деди: "Агар шу ўйинни ютсаларингиз, финалда хитойликларни доғда қолдириш ҳеч гап эмас". Хуллас, шу ўйинда ҳеч кутилмаганда Корея учун "қора кун" юзага келди. Ўзбекистонликларнинг севинчу қувончларига японлару кувайтликлар қўшилиб, ўйингоҳда олқишлар уланиб кетди. "Ўзбекистон, Ўзбекистон", деган сўзлар янграда. Қаёққа қаранг мухлислар қўлида мовий-яшил байроғимиз ҳилпирайди. Эҳ, бунинг завқини фақат з кўзи билан кўрган билади.

Рустам АКРАМОВ: — Гуручнинг курмаксиз бўлмаслиги шунда кўринди. Бир маҳал кимдир сизни телефонга чақиришяпти, деб қолди. Гўшакни кўтарсам нотаниш овоз: "Мен Би-би-си" мухбириман, — дейди русчалаб. — Мистер Акромов ғалабаку яхшия, айниқса истиқлолдан кейин, нега энди жамоангизда руслар кўп. Шунга ҳайронман..." Мен ҳам жавобимни ўринлатдим, чоғи. Менга қаранг дедим, биласизми бизнинг Тошкентда 120 га яқин миллат истиқомат қилади. 30 дан кўпроқ олий ўқув юрти бор. Юртимизда ҳеч кимга миллати, дини ва ирқига қараб муомала қилишмайди. Биз ҳамиша бирбиримизга дўстлик назари билан қараганмиз, ҳар бир миллатни бародаримиз деб билмиз...

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Йигитларнинг одамийлиги ҳам эътирофга лойиқ. Хусусан, Азаматнинг саховатини айтаманда. У Малайзияга қ йтиб боргач, ногирон футболчилар терма жамоасига атаб, ўз ҳисобидан бир комплект спорт формаси йўллабди...Энди таъбир жоиз бўлса сўнгги учрашув, яъни финал ҳақидаги гаплар олдидан халқаро мусобақада биринчи марта иштирок этиб, футбол ўйинини бошқарган Сардоржоннинг таассуротларини ҳам эшитсак.

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Икки оғиз гапирадиган бўлсам, халқаро ўйинда биз ҳакамларга ҳам қаттиқ талаб қўйишди. Ҳакамнинг халқаро мақом олиши учун имтиҳон қилинарди. Осиёада ўйинлари олдидан синовдан ўтишга тўғри келди. Албатта яшаш жойимиз ҳам, ўзаро муомилаларимиз ҳам футбол учрашувларига дахлсизроқ бўлиши кераклиги уқтирилди. Боиси, учрашувларни холис ва одилона бошқаришимиз керак. Маълумки, майдонда футболчи қанчалик елиб-югурса биз ҳам улардан қолмасликка ҳаракат қиламиз. Хусусан, синов пайтида 2 минг 700 метрли масофани 12 минутда босиб ўтолмасам, ҳакамликка мени қўйишмас эди. Ҳаммаси жойида бўлди. Халқаро ўйинларда 4 марта ёрдамчи, 5 марта асосий ҳакам тариқасида майдонга тушдим.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Албатта юртимиздан халқаро ҳакамнинг нуфузли мусобақада илк марта қатнашиши таҳсинга лойиқ. Бу ҳам Ўзбекистон футболига ўзига хос эътибор. Югурганники эмас, буюрганники деганларидек, Корея жамоаси билан ўйинда ҳаракатни улар қилдилару голни биз урдик. Аммо биргина мен эмас, футболчиларимизнинг минглаб мухлислари ҳаяжонда, ҳатто саросимада ўтиришди дейиш мумкин. Ўзимча шу ўйинда нима учун ютдик, деган хаёлга бордим. Корейс футболчиларини суст, деган одам янглишади. Улар ҳам жисмоний, ҳам руҳий шаклланган тезкор ўйин кўрсатишади. Жамоа бўлиб ҳаркат қилишади. Лекин камчилик йўқ эмас. Биз уларни видео тасвирларда қайта-қайта кўраверив пайқадик. Аввало рақиб жамоанинг етакчи ўйинчиларига "йўлдошлик" қилувчи тайинланмас экан. Шунингдек, футбол юлдузларини шакллантиришга аҳамиятсиз қараларкан. Бу бизга асқотди. Натижа ёмон бўлмади. Демак ҳар бир жамоанинг моҳир тўпурари бўлиши керакли кўринди. Бошқа ўйинларда Шквирин, Лебедев, Мақсудов, Қосимов "юлдуз" бўлиб чақнаган бўлишса, Корея билан учрашувда Азамат ўзини кўрсатди.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Ҳар қалай ҳал қилувчи сўнгги учрашувда ҳам алоҳида ҳозирлик кўрилган бўлса керак. Акс ҳолда олтин ўрнига кумуш медаль билан қаноатланишга тўғри келарди-ку.

Рустам АКРАМОВ: — Бўлмасамчи, маррага етдим, деганда йиқилиш кимга ёқарди. Биродарга минг раҳмат. Хитойликлар ўйинларини майдонда-ю тасвирда кўраверив, яхши хулосаларни баён қилди. Биз иккимиз фикрлашиб финал учрашувига ўзига хос йўл-йўриқ тайинладик. Маълумки, корейс футболчилари билан ўйинда қўлланган йўл-йўриқ бу сафар тўғри келмасди. Шунинг учун футболчиларимизга ўйин бошиданоқ ҳужумкорликка зўр бериш, қандай бўлмасин танаффусгача дарвозани ишғол қилишни таклиф қилдик. Учрашувда ҳам худди шундай бўлди. Шквирин билан Лебедев қойилмақом қилиб мақсадга эришдилар. Шуни ўзиёқ хитойликлар ҳафсаласини пир қилди. Зеро, умидли дунё деганларидек кетма-кет жавоб тўпи уриб туришди. Лекин Азаматнинг жарима тўпи, Мақсудовнинг аниқ нишони билан ғалаба қўлга киритилди. Шу тариқа футболчиларимиз Осиё чемпионлари бўлишди.

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Бу ғалабанинг акс-садосию, силсиласи кейин билинади. Ҳали бу ютуқ ҳақида кўп гаплар айтилиб, таҳлиллар қилиниб, китоблар битилар. Бўлмаса жамоа ҳисобида Осиё ўйинларининг ғолиби бўлган хитойликлар қўлга киритган 137 олтин нишонларини бизнинг футбол олтинига алмаштирса арзийди, деб айтишармиди. Умуман, спортнинг кўплаб турлари бўйича ўтказилган Осиё ўйинлари ҳам бир бўлди, футбол ҳам бир бўлди.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Ўзига хос ғалаба йўлида барча футболчиларимиз матонат кўрсатишди, дейиш мумкин. Айниқса Шквирин, Қосимов, Федоров ва Азамат дам олмай ўйнашди. Биз бу кунлар мобайнида қайси ўйинчининг имкониятлари қанчалик эканлигига ҳам эътибор қилдик. Қизиғи шундаки, кун ора учрашувларда иштирок этишларига қарамай, уларнинг аксарияти толиқиш нималигини билишмади. Албатта, ундай ўйнанглар, бундай ўйнанглар, деб қуруқ сўзларни уларга тиқиштирганимиз йўқ. Хусусан, масъулиятли учрашувлар олдидан Хиросиманинг бош ўйингоҳига сайр қилиб, ният холис бўлса шу ерда ғалаба нашидасини суришимиз, ғолиб деган шон-шарафга эга бўлишимиз мумкинлиги ҳақида ҳикоя қилгандик. Муҳими, йигитларни руҳлантира билиш керак деб ўйлайман.

Рустам АКРАМОВ: — Мен ҳам Осиёада ўйинларида нима учун ютиб чиқдик, деб ўйлайман. Билишимча қўполроқ айтганда биз кўпгина жамоалар учун бедов отдек эдик. Яъни улар бизни яхши билишмас эди. Албатта бу бир томондан қаралганда шундай туюлади. Аммо бизни ўрганиш учун уларда фурсат бор эди. Балки омадимиз чопгандир. Ҳар қалай бундан буён Осиё, қолаверса жаҳон футбол жамоатчилиги бизга чемпионлардек муносабатда бўлишади. Буни унутиб бўлмайди, зиммамизга масъулият юклайди. Энди биз Ўзбекистонда футболни янада ривожлантириш, оммавийлигига эришиш ҳақида ўйлашимиз керак. Терма жамоани янгилаш ҳам муҳим вазифалардан бирига айланади. Уни ёшартириш даркор. Иқтидорли ўйинчиларни излашимиз керак. Иложи бўлса футболчиларимизга хорижда ўйнашлари учун қанчалик кўпроқ таклиф тушса биз шунчалик мамнун бўлардик. Чунки жаҳон тажрибасидан маълумки ўзга жамоаларда пишиқтирилган футболчи кўпроқ ишончни оқлайди. Биз буни Азамат, Игорь, Миржалол мисолида кўрдик.

Биродар АБДУРАИМОВ: — Муҳим масалани ўртага қўйдингиз: Осиё ўйинларида футболчиларимиз бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун тарзида ҳаракат қилишди. Бу ўзини оқлади. Энди Ўзбекистон футболи терма жамоа учун, терма жамоа Ватанимиз учун қабилида иш юритсак айни муддао бўлар эди. Шунга эришиш керакки, терма жамоада ўйнаш, унинг аъзоси бўлиш ҳар бир футболчи учун фахр ва орзуга айлансин. Бунинг учун футболчиларимизнинг маҳоратларини оширишлари, яшашлари учун зарур шарт-шароитлар лозим бўлади.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ: — Суҳбатимиз анча мароқли бўлди. Ютуқ ва камчиликлар ўртага солинди. Ҳақиқатан ҳам олимпиада ўйинлари, Осиё чемпионати, жаҳон футбол чемпионати каби йирик баҳслар олдинда турибди. Барча ҳаркатларни ана шу анжуманларда муваффақиятли иштирок этишга қаратиш зарур.

Сардор НАЖАФАЛИЕВ: — Шундай хурсандчилик пайтда бизда ўринбосарлар тарбиялаш масаласи оқсаётганлигининг кўриниб қолаётганлиги ташвишга солади. Бир ўйлаб кўрайлик. Японияда эришган зафаримиз чин маънода эканига шубҳа билан қараш бошланмасмикан. Нимага дейсизми? Ахир ўсмирлар терма жамоасининг Катарда Осиё чемпионати ўйинларида қатнашиб саралаш учрашувларида йирик ҳисобда мағлубиятга учраганликларини қандай изоҳлаш мумкин. Мамлакат бош миллий терма жамоасини ўсмирларсиз тасаввур қилиб бўлмайдику.

Азим СУЮН: — Дарвоқе кишини ўйлантирадиган муаммо экан. Албатта сиз мутахассислар Японияда эришилган ғалабаю, Катарда йўл қўйилган камчиликларни мутахассис кўзи билан таҳлил қилиб, мухтасар мулоҳаза айтасизлар, деган фикрдаман. Нима бўлганда ҳам футболда бошланган собит қадамни бўшаштирмаслик, юртимизда ҳақиқатдан ҳам футболга муҳаббат борлигини амалий ишларда намойиш этиб бораверишимиз керак.

Футбол халқ севган ўйин. Спортнинг бу тури юртимизда нечоғлик ардоқланиши, футболсеварлар ниҳоятда кўплиги, чипортўп усталарининг миллионлар ишончини оқлашга астойдил эканликлари намоён бўлди. Бундан буён бу ютуқни мустаҳкамлаш лозим. Миллий футбол чемпионати ўйинларини янада жонлантириш, малакали футболчилар тарбиялашга эътиборни кучайтириш зарур. Шунга эришиш керакки, яқин келажакда Ўзбекистон жаҳондаги футболи ривожланган мамлакатлар сафидан ўрин олсин. Мухлислар Бразилия, Италия, Аргентина, Германия каби мамлакатлар қаторига Ўзбекистонни ҳам қўшиб айтадиган бўлсинлар. Жойларда юртимиз йигитларининг жавлон уриб, тўп уриб туришлари мамлакатга фақат обрў келтириши табиий.

Мулоқотни Ҳайдар НОСИРОВ ёзиб олди.

Суратни Владимир МОЛГАЧЕВ олган.

Ғаройиб дунё

ЙИГИРМА УЧ МАРТА ЭГИЗАК

СОБИҚ СССРдаврида ўн фарзандни туғиб тарбиялаган онага "Қаҳрамон она" унвони берилгани барчамизнинг хотирамиздан ҳали ўчганича йўқ. Агар худди шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, Чилидаги қишлоқлардан бирида яшовчи Лионтина Эспиноза етти марталаб "Қаҳрамон она " унвонини олган бўларди. Негаки, унинг етмиш уч нафар фарзанди бор. У 60 ёшидаям етмиш тўртинчи фарзандини кўрди.

У 16 марта одатдагидек туққан, 23 марта эса кўплаб, яъни 12 марта эгизак, 11 марта эса уч эгизак туққан. Аммо Эспинозанинг кўп фарзандлик хислати болаларига негадир "юқмаган". Унинг атиги 11 нафар набираси бор, холос.

ЎЗЛАРИ НАФАҚАДА, БИРОҚ...

НАФАҚА ёшида жаҳон рекордини ўрнатган спортчи ҳали тарихда бўлмаганди. Энди бу рекордчининг номи тарих саҳифаларига битилди. Қизиғи шундаки, у профессионал спортчи эмас, балки оддий шахтёр.

Бу рекордчи Марий Элнинг Медведевск туманига қарашли Кугенерка кишлоғида яшовчи Виктор Таланцев бўлиб, 28 йиллик меҳнатдан сўнг нафақага чиққан. Бироқ у ҳали жисмонан бақувват: шу пайтгача у 4 марта рекорд ўрнатишга муваффақ бўлган. Бешинчи рекордни ўрнатганига ҳали ҳеч қанча вақт бўлганича йўқ. Ўшанда тўрт соат давомида бир пудлик тошни /бир пуд — 16,3 килога тенг/ 4030 марта кўтарди. Бу 64,5 тонна юк кўтариш билан баробар.

x x x

Матбуотда қария парашютчилар ҳақида кўп хабарлар босилган. Ундайлар Францияда ҳам, Японияда ҳам, Америкада ҳам, қўйингки, кўп мамлакатларда бор. Италияликлар эса 99 ёшли ўз ватандоши Марио Баррадорони ишонч билан энг кекса парашютчи деб ҳисоблашади. Бу қария шу ёшда ўзининг биринчи сакрашини амалга оширди. У тўрт минг метр баландликдан самолёт бортини тарк этган ва эсон-омон ерга қўнган.

x x x

Греция фуқароси Димитриос Иординис Афина шаҳрида ўтказилган марафонча югуришда маррага 7 соату 33 дақиқада етиб келган. Томошабинлар уни гуллар, қарсаклар билан кутиб олишганди ўшанда. Бу олқиш ва табриклар спортчининг кўрсатган натижасига эмас, балки ёшига берилган эди. Ахир Иординиснинг ёши 98 да эди-да!

x x x

Италиялик 85 ёшлик альпинист Якобо Лунисио Альп тоғларидаги Маттерхорн чўққисини атиги 8 соатда забт этган. Чўққининг баландлиги 4477 метрни ташкил этади.

x x x

Перулик 77 ёшли Даниэль Карпио Массиоти ўз ҳаёти давомида Гибралтар бўғозини уч марта сузиб ўтган. Қария 16 километрлик бу масофани /охирги мартасида/ 7 соату 34 дақиқада сузиб ўтган.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Азиз ҚАЮМОВ, Алишер МАРДИЕВ, Аслиддин БОЛИЕВ (масъул котиб), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49, 32-53-15.
Қабулхона — 33-65-45, 32-55-15.

Реклама ва эълонлар бўлими — 33-38-55, 32-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда — 5-27-11; Жиззахда — 3-31-86; Нукусда — 7-58-83; Самарқандда — 35-22-90;
Бухорода — 3-54-87; Навоийда — 3-74-76; Қаршида — 3-25-79; Урганчда — 6-51-35;
Гулистонда — 2-26-22; ; Наманганда — 6-43-43; Қумқўрғонда —52-624; Фарғонада — 26-37-16.

• Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. • Газета офсет усулида А—2 форматида босилади. • Ҳажми 2 босма табоқ. • Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилди —22.30. Г—1228, 72841 нусхада босилди.

Навбатчилар: Қурбон АЛИ, А. РЎЗИЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт - матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41 - уй.

1 2 3 4 5 6.